

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: salbih@bih.nsf.ba

Broj: 01-05-16-1-642-2/15
Datum: 13.07.2015. godine

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 14-07-2015			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Stranica
01-	16-1-	1000	15

Bosna i Hercegovina
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Zastupnički dom

Predmet: Dostava Izvješća o reviziji za 2014. godinu

Cijenjeni,

Sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ('Službeni glasnik BiH' broj 12/06), dostavljamo vam izvješća o reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2014. godinu, prema sljedećem:

1. Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH
2. Služba za poslove sa strancima
3. Uprava za neizravno oporezivanje BiH

Napominjemo kako su sva dostavljena izvješća o reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2014. godinu, dostupna na web-stranici Ureda - www.revizija.gov.ba.

S poštovanjem,

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

H. Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: salbih@bih.net.ba

Broj: 01-05-16-1-642-2/15
Datum: 13.07.2015. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 13-07-2015		Broj: 01-05-16-1-642-2/15	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Broj: 01-05-16-1-1000/15	Broj: 01-05-16-1-1000/15

Bosna i Hercegovina
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Dom naroda

Predmet: Dostava Izvješća o reviziji za 2014. godinu

Cijenjeni,

Sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ('Službeni glasnik BiH' broj 12/06), dostavljamo vam izvješća o reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2014. godinu, prema sljedećem:

1. Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH
2. Služba za poslove sa strancima
3. Uprava za neizravno oporezivanje BiH

Napominjemo kako su sva dostavljena izvješća o reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2014. godinu, dostupna na web-stranici Ureda - www.revizija.gov.ba.

S poštovanjem,

GLAVNI REVIZOR
Milenko Šego

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H. Čemetlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: salbih@bih.net.ba

IZVJEŠĆE

O FINANCIJSKOJ REVIZIJI UPRAVE ZA NEIZRAVNO OPOREZIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2014. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-634/15

Sarajevo, srpanj 2015. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1. Uvod.....	5
2. Postupanje po ranijim preporukama	5
3. Sustav internih kontrola.....	6
<i>Interna revizija</i>	7
4. Proračun	9
5. Planiranje i izvješćivanje o radu	10
6. Pregled rashoda proračuna.....	12
6.1 Tekući izdaci.....	12
6.2 Kapitalni izdaci	22
7. Bilanca stanja.....	23
8. Javne nabave.....	24
9. Prihodi.....	31
10. Ostalo	32
10.1 Upravni odbor Uprave za neizravno oporezivanje.....	32
10.2 Usluge tiskanja poreskih markica	33
10.3 Problematika oduzete robe.....	34
11. Prinudna naplata.....	34
12. Sudski sporovi	35
13. Korespondencija	36
III. PRIVITAK.....	37
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA.....	37
Pregled rashoda proračuna za 2014. godinu	
Bilanca stanja na 31.12.2014. godine	
Izjava o odgovornostima rukovodstva	

I MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (bilance stanja, pregleda prihoda, primitaka i financiranja, pregleda rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebnih podataka o plaćama i broju uposlenih, pregleda dinamike upošljavanja, pregleda stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregleda kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio) u **Upravi za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Uprava) za godinu koja se završava 31. prosinca 2014. godine.

Pored finansijskih izvješća, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Uprave s odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju utjecaja na finansijska izvješća za 2014. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Uprave je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Uprave je odgovorno za poslovanje sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH, Zakonu o javnim nabavama i drugim odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i primjenjivim Okvirom Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju postupanje sukladno etičkim zahtjevima i planiranje i izvršavanje revizije na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je utemeljen na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra unutarnje kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti unutarnjih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju unutarnje revizije i sustav unutarnjih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usuglašene s odgovarajućim zakonima i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za

odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima i drugim propisima.

Napominjemo kako predmetom revizije nije bio način prikupljanja i raspodjele sredstava sa jedinstvenog računa, kao ni način vršenja povrata PDV-a poreznim obveznicima.

Mišljenje

Vjerujemo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Prema našem mišljenju:

- Financijska izvješća Uprave prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza, prihoda i rashoda na 31.12.2014. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.
- Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Uprave u tijeku 2014. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonima i drugim propisima.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na:

- Nedostatke i propuste sustava javnih nabava u dijelu provođenja procedura javnih nabava (točka 8. Izvješća);
- Uspostavu efikasnog sustava internih kontrola praćenja i kontrole naplate prihoda (točka 9. Izvješća);
- Potrebu preispitivanja Odluke o isplati naknada članovima UO Uprave – pitanje primjerenosti i opravdanosti naknada (točka 10.1. izvješća).

Sarajevo, 09.07.2015. godine

**ZAMJENIK
GLAVNOG
REVIZORA**

Dževad Nekić

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego

**ZAMJENICA
GLAVNOG
REVIZORA**

Božana Trninić

II IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. Uvod

Uprava je uspostavljena Zakonom o sustavu za neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, broj: 44/03 i 52/04). Ovim zakonom definirana je institucionalni i organizacijski temelj za jedinstveni sustav neizravnog oporezivanja u BiH koji će poduprijeti sveukupnu makroekonomsku stabilnost i fiskalnu održivost i pružiti podršku funkcioniranju jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH.

Jedinstvenim sustavom neizravnog oporezivanja uspostavlja se sustav naplate prihoda na temelju neizravnih poreza (uvozne i izvozne dadžbine, akcize, porez na dodanu vrijednost i svi drugi porezi zaračunati na robu i usluge, uključujući i porez na promet i cestarine), kao i raspodjela prihoda na temelju neizravnih poreza prema proračunima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH. Organ nadležan za provođenje zakonskih propisa o neizravnom oporezivanju, politike oporezivanja kao i naplatu i raspodjelu neizravnih poreza je Uprava sa sjedištem u Banja Luci. Uprava ima ispostave i filijale na cijeloj teritoriji BiH koje su organizirane na ekonomskim načelima sa svrhom maksimalnog povećanja efikasnosti Uprave i osiguranja pogodnosti za porezne obveznike.

Sjedište Uprave je u Banja Luci.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je financijsku reviziju Uprave za 2013. godinu o čemu je sačinjeno Izvješće o reviziji, te izrazio mišljenje s rezervom uz isticanje predmeta na financijska izvješća Uprave i zakonitost poslovanja. Temelj izražavanja ovakvog mišljenja odnosi se na nedostatke sustava javnih nabava u dijelu realizacije zaključenih ugovora nakon provedenih postupaka javnih nabava te isticanje predmeta na tekuće izdatke i program posebne namjene – Upravni odbor. U Izvješću o reviziji za 2013. godinu dane su preporuke kojima se sugerira poduzimanje određenih aktivnosti na unaprijeđenju poslovanja i otklanjanju nedostataka u daljnjem poslovanju. Uvidom u poduzete aktivnosti te osvrtno na realizaciju danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke:

Usvojen je Plan integriteta, vodi se evidencija nabavljenih, primljenih i danih darova, izvršena racionalizacija naknada za produženi rad, unutarjom organizacijom formiran odjel čija zadaća bavljenjem sudskih i drugim postupcima, navođenje tehničkih karakteristika u svrhu ograničavajućeg faktora nije bilo, izvršena kadrovska popunjenost Interne revizije, realizirane preporuke gleda popisa imovine (poštivani rokovi za popis, izvršena odgovarajuća knjiženja po pitanju utvrđenih manjkova te stalna sredstva označena bar kodovima), rezerviranje sredstava za kapitalna ulaganja i materijalne troškove vrši se na temelju instrukcije MFT.

Preporuke čija je realizacija u tijeku:

Uprava je poduzele odgovarajuće aktivnosti na unaprijeđenju sustava internih kontrola ali iste nisu još u cijelosti zadovoljavajuće (javne nabave, realizacija višegodišnjih kapitalnih izdataka i efikasnosti sustava naplate prihoda – taksi, uporabe službenih automobila, ptt usluga i reprezentacije i itd) – proces u tijeku, proces upošljavanja još uvijek nije u cijelosti transparentan i usuglašen sa zakonskim propisima, naknade za prekovremeni rad su značajno

umanjene u odnosu na prošlu godinu, upravljanje ljudskim resursima po pitanju popunjenosti unutarnje organizacije je u tijeku kao i proces ocjenjivanja državnih službenika i zaposlenika koji nije u cijelosti okončan, borba protiv korupcije - proces koji ima kontinuirani karakter, vezano za građenje i rekonstrukcije nastoji osigurati u okviru institucija BiH stručni kadar koji bi bio u mogućnosti stručno pratiti kako planiranje tako i realizaciju ugovora o građenju a sve u cilju zaštite javnog interesa odnosno interesa investitora, uočena su određena poboljšanja u pravdanju putnih naloga, poduzimane su određene aktivnosti po pitanju praćenja i usuglašavanja prihoda po svim vrstama i organizacijskim jedinicama ali iste nisu okončane.

Nerealizirane preporuke:

Uprava nije izvršila cjelovitu implementaciju Pravilnika o unutarnjem ustroju, ponovno smo uočili angažiranje putem ugovora o djelu što predstavlja netransparentan vid upošljavanja, nije riješeno pitanje glade oduzete robe, pitanje dodatka na plaću nije promijenjeno - redefinirano u odnosu na dosadašnju praksu, isplata naknada članovima i promatračima u Upravnom odboru Uprave nije promijenjena niti su izvršene bilo kakve korekcije, ponovno su uočeni propusti i nedostaci u procesu javnih nabava, nije uspostavljen efikasan sustav kontrole naplate prihoda – taksi, nismo se uvjerali da su preispitani ugovori o korištenju zemljišta oko objekta u Mostaru u cilju osiguranja pravne sigurnosti, nisu provedene procedure javnih nabava za usluge platnog prometa, proces upošljavanja i dalje nije u cijelosti transparentan i zakonit, nije izvršena naplata potraživanja na temelju više uplaćenih troškova upravnog spora, nisu razmotrene potrebe za angažiranje vanjske revizije za revidiranje naplate i raspodjele prihoda, nisu poduzete aktivnosti u svrhu angažiranja ovlaštenih sudskih vještaka ili ovlaštenih ustanova glade prinudne naplate, nismo uočili vršenje analiza zakupa poslovnih prostora te niti bilo kakve promjene kada je u pitanju visina zakupnine.

3. Sustav internih kontrola

Rukovodstvo Uprave je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usuglašenost poslovanja sa zakonima i propisima. Kontrolno okružje predstavlja temelj sustava unutarnjih kontrola i podrazumijeva rukovođenje i stil upravljanja, organizacijsku strukturu i kompetentnosti i politike ljudskih resursa.

Efikasan sustav interne kontrole¹ zahtijeva definiranje politike, uspostavljanje ciljeva i planova, nadziranje financijskih i drugih učinaka, identifikaciju materijalnih rizika koji mogu onemogućiti postizanje ciljeva institucije, kao i poduzimanje odgovarajućih mjera za njihovo sprječavanje i korekciju. Obveza od vrha prema dnu uprave, odgovarajuća organizacijska struktura, rad sukladno etičkim vrijednostima, i održavanje kompetentne i efikasne komunikacije, su nužni za efikasno funkcioniranje interne kontrole. Interna kontrola je dinamičan integralan proces koji je nužno stalno prilagođavati promjenama sa kojima se institucija suočava.

Tijekom revizije ispitivali smo sustav internih kontrola računovodstvenih i administrativnih procedura i kvaliteta financijskog upravljanja s ciljem da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju godišnja financijska izvješća te da li je financijsko upravljanje u potpunosti sukladno postojećim propisima.

Revizija je zaključila da sustav internih kontrola po COSO modelu, koji se sastoji od pet međusobno povezanih komponenti: kontrolnog okruženja, procjene rizika, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija i monitoringa još uvijek nije u cijelosti uspostavljen na efikasan i efektivan način.

¹ Interna kontrola je postupak koji su oblikovali i stavili na snagu oni koji su zaduženi za upravljanje, menadžment i ostalo osoblje kako bi se osiguralo razumno uvjerenje o postizanju ciljeva poslovnog subjekta u vezi s pouzdanim financijskim izvještavanjem, učinkovitim i uspješnim poslovanjem i udovoljavanjem primjenjivih zakona i regulativa - pojam definiran Međunarodnim revizijskim standardima.

Uočene slabosti sustava internih kontrola nadasve se ogledaju u sljedećim nedostacima: sporost u implementaciji Pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta, slabosti kod provedbi postupaka javnih nabava i slabosti informacijskog sustava, sporost i uočeni nedostaci u realizaciji višegodišnji kapitalnih ulaganja, višegodišnja problematika oduzete robe u carinskim postupcima nije sustavno riješena, pravila potrošnje za frekventne troškove (uporaba vozila, reprezentacija, telefoni. itd.) koja su bila na snazi u 2014. godini nisu bila dovoljno jasna i precizna, a primijećena je i nedosljedna primjena pojedinih važećih pravila i propisa; nije uspostavljen efikasan sustav kontrole naplate prihoda – taksi, pitanje usvajanja novog pravilnika o dodatku na plaću, određen broj vanjskih suradnika angažiraju se putem ugovora o djelu - što predstavlja netransparentan vid zapošljavanja. Navedeno predstavlja neke od slabosti sustava internih kontrola u Upravi koje bi trebalo analizirati i poduzeti odgovarajuće aktivnosti u cilju njihovog otklanjanja.

Da bi se osiguralo zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima, potrebno je uspostaviti kvalitetan i efikasan sustav internih kontrola u svim poslovnim procesima koji se odvijaju unutar poslovanja Uprave. Revizija skreće pozornost rukovodstvu Uprave kako se s postojećim sustavom internih kontrola izlaže rizicima poslovanja i mogućem postojanju raznih nepravilnosti, slabosti i neregularnosti.

Revizija je mišljenja kako je nužno podići sustav internih kontrola na višu razinu od postojeće, kroz sve elemente - komponente COSO modela. Nadalje potrebno je redovito provoditi odgovarajuće analize rizika i na temelju provedenih analiza rizika poduzimati odgovarajuće aktivnosti u cilju jačanja sustava internih kontrola – upravljati rizicima.

Interna revizija²

Važan segment efikasnog sustava internih finansijskih kontrola (PIFC - Public Internal Financial Control) u javnoj upravi je funkcionalno nezavisna interna revizija koja po našem mišljenju još uvijek nije u cijelosti i punom kapacitetu zaživjela u Upravi. Tijekom 2014. godine uočene su određene aktivnosti na razvoju kapaciteta interne revizije Uprave, (unaprjeđenje institucionalnog okvira, razvoj i popunjenost ljudskih resursa – izvršena kadrovska popunjenost 4 interna revizora, unaprjeđenje metodologije rada, procjena poslovnih procesa po stupnju rizika i drugo), što revizija cijeni i podržava. Mišljenja smo kako zaista postoji dodatna potreba za jačanjem interne revizije s obzirom na kompleksnost i složenost institucije, visinu proračuna, broj uposlenih te samu prirodu djelatnosti Uprave.

Tijekom 2014. godine izvršene su tri cjelovite interne revizije (bilo planirano 6 revizija) s tendencijom nastavka rada pojedinačnih revizija sukladno procijenjenim rizicima i značajnosti pojedinih procesa.

Ističemo da je nužno nastaviti aktivnosti na daljnjem razvoju i uspostavljanju cjelovite funkcije nezavisne interne revizije u Upravi sukladno Zakonu o internoj reviziji i standardima interne revizije.

Daljnji razvoj i implementacija učinkovite i efikasne interne revizije u prvom redu ovisi o spremnosti i posvećenosti rukovodstva Uprave (opredijeljenost i stvarna i bezrezervna podrška razvoju interne revizije) te spremnosti samih internih revizora

² Interna revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i konzultantska aktivnost kreirana s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sustavan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima rukovođenja. Svrha interne revizije jeste da pruži nezavisno i objektivno uvjeravanje i konzultantske/ savjetodavne usluge, sa ciljem unapređenja poslovanja institucije. Interna revizija je nezavisna samostalna funkcija koja ispituje i ocjenjuje aktivnosti institucije i njenih organizacionih dijelova.

(educiranost i posvećenost poslu) da se usavršavaju i savjesno i odgovorno obavljaju svoje zadatke.

- **Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi**

Uprava je samostalna upravna organizacija na čijem čelu je ravnatelj, koja za svoj rad putem Upravnog odbora odgovara Vijeću ministara BiH. Upravni odbor Uprave broji 6 članova od kojih su tri ministra financija članovi po službenoj dužnosti. Upravom rukovodi ravnatelj Uprave koji ima svoj Kabinet koji čine četiri odjeljenja. Sektorima rukovode pomoćnici ravnatelja kojih ima pet (Sektor za poslovne usluge, Sektor za carine, Sektor za poreze, Sektor za provođenje i poštivanje carinskih i poreznih propisa i Sektor za informacione tehnologije). Odsjecima rukovode šefovi odsjeka. Upravljačka struktura je vertikalna s obzirom na istu organizacijsku strukturu u regionalnim centrima.

Organizacija Uprave uspostavljena je tako da pokriva prostor Bosne i Hercegovine sa Središnjim uredom u Banjaluci i regionalnim centrima u Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Banjaluci. U sastavu regionalnih centara nalaze se carinske ispostave.

Prema važećem Pravilniku o unutarnjem ustroju Uprave (donesen travnja 2013. godine sa rokom implementacije od tri mjeseca), utvrđeno je ukupno 2.690 radnih mjesta, a na 31.12.2014. godine u Upravi je bilo uposleno 2.497 djelatnika (podatak koji je dosta fluktuirajući). Proces implementacije usvojenog Pravilnika o unutarnjem ustroju ne teče planiranom dinamikom i uočavaju se kašnjenja u implementaciji. U razgovoru sa rukovodstvom Uprave došli smo do saznanja kako Upravi nedostaje određen broj uposlenika (uzimajući u obzir bolovanja, suspenzije i druge vidove odsutnosti s posla) da bi mogli efikasno funkcionirati i obavljati svoje zakonom predviđene obveze.

Upravljanje ljudskim resursima je jedna od strateških funkcija u svakoj organizaciji pa tako i u Upravi, a posebice ako se uzme u obzir značaj i broj uposlenih i organizacijska struktura institucije. Svjesni smo činjenice kako upravljanje HRM-om³ zahtjeva maksimalni angažman rukovodstva Uprave, ali i problema sa kojima se Uprava susreće (učestala bolovanja, razne vrste suspenzija i odsutnosti s posla, pitanja statusa pojedinih rukovoditelja i djelatnika Uprave koji su bili ili su još uvijek predmetom istražnih ili predistražnih radnji i samim tim u nedefiniranom statusu, implementacije organizacijske strukture itd.). Sve navedeno ukazuje na kompleksnost i zahtjevnost predmetnog procesa.

Vezano za proces upravljanja ljudskim resursima Uprave, u provedbi revizije uočeno je kako Uprava sukladno Pravilniku o načinu ocjenjivanja rada državnih službenika u institucijama BiH⁴, vršila je ocjenjivanje državnih službenika, ali naglašavamo kako proces u tijeku revizije nije bio okončan. Obuke državnih službenika se provode sukladno aktivnostima i organizaciji obuka koje provodi nadležne institucije BiH. Službenici Uprave su, pored toga, nazočili i raznim drugim obukama, seminarima radionicama i sličnim događajima.

Cijeneći kako institucija posluje u okviru sustava i da ovisi o brojnim pravilima i procedurama ponašanja, potrebno je u okviru mogućnosti, raspoloživih resursa i uz aktivnu suradnju s nadležnim institucijama nastojati postići što bolje i kvalitetnije upravljanje ljudskim potencijalom.

Stoga preporučamo Upravi da u narednom razdoblju i pored ograničavajućih faktora, posveti više pozornosti upravljanju ljudskim resursima, kako bi se eliminirale postojeće slabosti i unaprijedio način upravljanja ljudskim resursima.

³ Upravljanje ljudskim resursima

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 59/11

- **Prevenција korupcije**

Uprava je sukladno Strategiji za borbu protiv korupcije 2009.- 2014. godine Vijeća ministara BiH i Akcijskom planu za provedbu Strategije koji podrazumijevaju preuzimanje proaktivne uloge prema prijavi i korupciji, donijela Akcijski plan za borbu protiv korupcije i Plan integriteta.

Naglašavamo kako je borba protiv prijave i korupcije izuzetno važna u Upravi zbog same prirode djelatnosti – radi se o naplati i raspodjeli neizravnih poreza u BiH, te kako sama ova činjenica ukazuje da borba protiv prijave i korupcije treba predstavljati jednu od ključnih aktivnosti Uprave.

Da bi se korupcija suzbijala i da bi se osiguralo očuvanje temeljnih vrijednosti i ojačalo povjerenje u rad Uprave, javlja se potreba za primjenom konzistentnih i efikasnih mjera za suzbijanje korupcije. Dominantno treba preventivnim i proaktivnim djelovanjem sprječavati negativne pojave glede korupcije (od samog načina upošljavanja, educiranja, podizanja svijesti o štetnosti korupcije, rotiranjem uposlenika i segregacijom dužnosti, pravilnim i stimulirajućim načinom nagrađivanja – stvaranje motivacijskog ambijenta, tehničkim i informacijskim rješenjima preventivno djelovati i onemogućavati koruptivne radnje, uspostaviti mehanizam dvostrukih kontrola, analizirati stalnost - dugogodišnju zastupljenost pojedinih dobavljača, uspostaviti okruženje koje ne dozvoljava i percipira koruptivne prakse, itd.).

Nadalje, potrebno je na adekvatan način identificirati i dokumentirati konkretne rizike od prijave i korupcije u svakom od identificiranih područja, te sukladno procijenjenim rizicima jačati sustav internih kontrola i monitoringa (neefikasan sustav internih kontrola ili nedostatak transparentnosti u sprovođenju aktivnosti institucije generira i podstiče korupciju).

Naglašavamo kako je potrebno redovito provoditi detaljne analize i evaluacije učinkovitosti implementacije usvojenih strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije s ciljem blagovremenog reagiranja na odstupanja i uočene negativne namjere i postupanja. Nadalje, potrebno je dokumentirati postupke praćenja efikasnosti definiranih mjera i aktivnosti prevencije i sprečavanja korupcije, osigurati adekvatne mjere koje je potrebno poduzeti u cilju prevencije i sprečavanja korupcije. Potrebno je usuglašavati antikorupcijske aktivnosti sa dobrim praksama na polju suprotstavljanja korupciji, učenjem na greškama, učenim obrascima koruptivnog ponašanja i njihovog uzroka u sustavu.

4. Proračun

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2014. godinu, ukupno odobrena sredstava za Upravu u 2014. godini iznose 151.730.439 KM i to:

- Sredstva odobrena proračunom za tekuću godinu 113.070.000 KM a ista su raspoređena - planirana na sljedeće programe: neposredna potrošnja 77.211.000 KM (nakon prestrukturiranja 77.931.000), UO Uprave 648.000 KM, tiskanje akciznih i evidencijskih markica 3.500.000 KM (nakon restrukturiranja 2.780.000 KM), višegodišnja kapitalna ulaganja – izgradnja objekata i graničnih prijelaza 22.200.000 KM, višegodišnja kapitalna ulaganja - Implementacija NCTS –a 9.500.000 KM i prihodi od prodaje rashodovanih vozila i opreme 11.000 KM
- Prenesena neutrošena sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja iz 2013. godine u 2014. godinu 35.227.091 KM
- Prenesena neutrošena namjenska sredstva na ime dodijeljene dozvole za Univerzalne mobilne telekomunikacijske sustave u iznosu od 3.237.765 KM

- Sredstva za sufinansiranje projekta IPA 2011 "Daljnje usklađivanje carina i oporezivanja sa EU praksom i zakonodavstvom" u iznosu od 195.583 KM.

Rebalans proračuna: Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2014. godinu, zbog vanrednih okolnosti i potreba za hitnim osiguranjem sredstava za pomoć područjima ugroženim poplavama, usvojen je rebalans proračuna kojim su za Upravu sredstva u iznosu od 678.000 KM, realocirana na proračunsku poziciju 8216 – rekonstrukcija i investicijsko održavanje u svrhu rekonstrukcije GP Šamac, a umanjena sredstva na pozicijama plaća i naknada, nabave materijala i nabave opreme.

Izvršenje proračuna Uprave na dan 31.12.2014. iznosilo je 95.441.494 KM, ili 63 % odobrenog proračuna. Pozicije tekućih izdataka realizirane su u rasponu od 95 – 100 %, dok je znatno niži postotak realizacije kapitalnih izdataka (22%) ili 15.898.481 KM u odnosu na planirani iznos.

Tekući izdaci u razdoblju od 1.1. do 31.12.2014. godine iznose 79.543.013 KM ili što predstavlja 100% realizaciju proračuna, a kapitalni izdaci u iznosu od 15.898.482 KM što predstavlja 22% realizacije proračuna (uočili smo praksu kako se iz godine u godinu vrši prijenos višegodišnjih kapitalnih ulaganja). Od ukupno 56.288.945 KM nerealiziranih rashoda, 55.828.115 KM (99%) su sredstva odobrena za višegodišnje projekte i 135.336 KM namjenska sredstava projekta IPA. Kada je u pitanju realizacija kapitalnih izdataka posebice VKU treba imati na umu kako se isti realiziraju na temelju odluka Vijeća ministra (uz prethodnu suglasnost UO Uprave) što dijelom utječe na dosta nisku realizaciju odobrenih sredstava.

Prestrukturiranje rashoda: Na zahtjev Uprave Ministarstvo financija i trezora Odlukom broj 05-16-2-89800-4/14 od 12.12.2014. godine odobrilo je u okviru proračuna prestrukturiranje rashoda u iznosu od 865.000 KM ili 0,77% od ukupno odobrenih rashoda za 2014. godinu (113.070.000KM). Prestrukturiranje rashoda je izvršeno u korist bruto plaća i naknada, putnih troškova, telefonskih i poštanskih usluga i izdataka za energiju i komunalne usluge, a na teret naknada troškova uposlenih, izdataka za tekuće održavanje, ugovorenih i drugih posebnih usluga te rekonstrukcije i investicijskog održavanja.

5. Planiranje i izvješćivanje o radu

Strateško planiranje: Uprava je izradila i usvojila dokument Strateški plan rada Uprave za razdoblje 2014.-2016. godina. U dokumentu su definirane vizija i misija Uprave te aktivnosti koje se planiraju obaviti u navedenom razdoblju. Strategijom su također definirane ciljne skupine, nositelji aktivnosti, očekivani rezultati, kao i rokovi izvršenja.

Program rada: U cilju potpune i principijelne implementacije Zakona, Programom rada Uprave za 2014. godinu, planirane su sljedeće aktivnosti: prikupljanje prihoda, organizacija i upravljanje, informacijske tehnologije, zaštita društva, odnosi s poslovnim subjektima, zakonodavstvo, aktivnosti iz područja međunarodne suradnje i odnosa s javnošću te administrativne aktivnosti.

Izvješće o radu: Izvješće o radu Uprave za 2014. godinu predstavlja sintezu rada osnovnih organizacijskih jedinica Uprave iskazanu po strateškim područjima utvrđenim Poslovnim strategijom Uprave i to: prikupljanje prihoda; organizacija i upravljanje; informacijske tehnologije; zaštita društva, odnosi sa poslovnim subjektima i zakonodavstvo.

Naplata prihoda: Uprava je u 2014. godini prikupila na Jedinstvenom računu 6 milijardi i 241 milion KM, što je za 3,75% više u odnosu na plan od 6 milijardi i 15⁵ miliona KM, a za 6,09% više u odnosu na nivo izvršenja u prošloj godini.

⁵ Od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu korigirani plan naplate prihoda od neizravnih poreza – Plan prihoda korigirane lipanjske projekcije 2014. godine.

U strukturi ukupno prikupljenih prihoda od neizravnih poreza i ostalih prihoda, uplaćenih na Jedinstveni račun Uprave BiH u 2014. godini, najviše je prikupljeno prihoda od poreza na dodanu vrijednost (PDV), u iznosu od 4 milijarde i 367 miliona KM, koji u ukupnim prihodima učestvuje sa 69,97%, zatim od akciza na uvozne proizvode u iznosu od 895 miliona KM (14,34%), od akciza na domaće proizvode u iznosu od 417 miliona KM (6,68%), od cestarina na naftne derivate u iznosu od 297 miliona KM (4,77%) od carinskih dažbina u iznosu od 241 miliona KM (3,85%).

Raspodjela prihoda: Prikupljeni neto prihodi za raspodjelu korisnicima u 2014. godini iznose 5 milijardi i 69 miliona KM, i u odnosu na 2013. godinu kada su iznosili 4 milijarde i 885 miliona KM veći su 3,76%.

Uprava je raspodjelu i doznačavanje prikupljenih prihoda u 2014. godini, vršila shodno odlukama Upravnog odbora Uprave i prema važećim koeficijentima raspodjele, tako da su, nakon izdvajanja sredstava za minimalne rezerve u svrhu osiguranja povrata sredstava obveznicima (iznos od 1 milijarde i 172 miliona KM) i za cestarine za izgradnju autoputeva 0,10 KM (iznos od 119 miliona KM) korisnicima doznačena sredstava i to: 750 miliona KM u korist BiH - financiranje institucija, 2 milijarde i 687 miliona KM u korist Federacije BiH, 1 milijarda i 361 milion KM u korist Republike Srpske i 149 miliona KM u korist Distrikta Brčko BiH.

Povrat PDV: Uprava je u 2014. godini obveznicima neizravnih poreza na temelju povrata neizravnih poreza vratila iznos od 1,172 mlrd KM što je za 17,52 % više u odnosu na 2013. godinu. Od toga se 1,007 mlrd KM odnos na povrat PDV-a obveznicima po poreznim prijavama, 153 miliona KM PDV je vraćeno međunarodnim organizacijama, a 12 miliona KM se odnosi na povrate po ostalim osnovama.

Ukupan dug na temelju PDV-a počev od 1.1.2006. godine do 31.12.2014. godine iznosi 396.511.413,12 KM.

Zakonodavne aktivnosti – u tijeku 2014 godine Uprava je sudjelovala u izradi nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o akcizama u BiH kao i drugih podzakonskih akata.

Kontrolne aktivnosti: u tijeku 2014 godine Odsjek za kontrolu velikih poreznih obveznika izvršio je ukupno 1340 kontrola, što je za 6,5 % manje u odnosu na 2013. godinu. Od ukupnog broja izvršenih kontrola tijekom 2014. godine, 622 su potpune kontrole, 606 informativnih kontrola i 112 djelomičnih kontrola. Prema predmetu kontrola izvršeno je 569 kontrola po PDV prijavi, 85 kontrola PDV i akciza, 24 kontrole PDV i akcize uključile i kontrolu cestarine itd.

U Izjavi o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije⁶, Uprava je navela glavne ciljeve utvrđene Programom rada za 2014. godinu s postotkom izvršenja:

- Naplata prihoda od neizravnih poreza – 103,75 %,
- Prinudna naplata – procent naplate ukupnog duga na temelju PDV prijave je – 65,91%,
- Kontrolne aktivnosti – kontrola velikih poreznih obveznika za 6,5 % manja u odnosu na plan, dok je revizija i kontrola 31,9 % manje u odnosu na plan
- Implementiranje Pravilnika o unutarnjem ustroju u Upravi – u tijeku, provedena dva javna oglasa za popunu upražnjenih radnih mjesta državnih službenika i uaposlenika
- Ukupna realizacija proračuna od 63 %, uglavnom se opravdava iz razloga nerealiziranih višegodišnjih projekata (tekući izdaci 100%, kapitalni 22% a ukupna realizacija 63%)

Revizija nema namjeru davati ocjene u svezi s aktivnostima i Izvješćem o radu Uprave za 2014. godinu (mišljenja smo kako ocjenu o Izvješću o radu trebaju dati zakonom predviđene institucije, što je u ovome slučaju Upravni odbor Uprave i Vijeće ministara BiH), ali smatramo potrebnim da određene podatke prezentiramo javnosti, posebice s obzirom na činjenicu kako usvojeno Izvješće od strane UO Uprave (na 157. sjednici održanoj 19.2.2015. godine) nije objavljeno u Službenom glasniku BiH kako je precizirano člankom 8. Zakona o neizravnom oporezivanju (Ured za reviziju je mišljenja da je potrebno dosljedno primjenjivati zakonska rješenja te usvojena izvješća o radu Uprave objeljavati u službenim glasnicima BiH)

⁶ Članak 22a. stavak (1) Zakona o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/4,49/09 i 41/12)

Ured za reviziju želi istaći potrebu unapređenja suradnje u procesu razmjene podataka sa entitetskim poreznim upravama, Poreznom upravom Brčko Distrikta kako bi se unaprijedilo poštivanje propisa od strane poreznih obveznika u cijeloj BiH tj. da se određene informacije – podaci, iskoriste za ciljano rješavanje nepoštivanja propisa (jedan od takvih slučajeva je i tretiranje fizičke osobe – građanina kao poreznog obveznika) tj. kroz razmjenu informacija osigurati dosljedno poštivanje propisa. Naglašavamo kako nedovoljna suradnja nadležnih institucija i neuvezanost sustava stvara velike mogućnosti za razne manipulacije i zlouporabe.

6. Pregled rashoda proračuna⁷

Revizija je posebnu pozornost posvetila materijalno značajnim i rizičnim troškovima poslovanja Uprave. Detaljnije o uočenim nedostacima i propustima za pojedine kategorije troškova - izdataka neposredne proračunske potrošnje prikazujemo u tekstu koji slijedi.

6.1 Tekući izdaci

• Bruto plaće

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća sa 31.12.2014. godine iznose 57.582.695 KM. Sa 31.12.2014. godine Uprava je prema COIP-u imala ukupno 2.499 uposlenih dok je broj zaposlenih predviđen sistematizacijom radnih mjesta iznosio 2.690 zaposlenih. Prema Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2014. godinu, Upravi je odobreno 2.445 uposlenih a na kraju godine bilo je ukupno angažirano 2.497 uposlenih. Kao objašnjenje za prekoračenje odobrenog broja uposlenih u Izvješću o izvršenju proračuna Uprave za 2014. godinu se navodi odsustvo sa rada većeg broja uposlenih (teže bolesti, porodijsko odsustvo, suspenzija) što je imalo za posljedicu angažiranje izvršitelja putem ugovora o radu na određeno vrijeme.

Naknade plaće za produženi rad: Uprava je sa 31.12.2014.godine, na ime naknade za produženi rad, isplatila sredstva u neto iznosu od 62.461 KM što je za 74.514 KM manje nego u 2013. godini. Naknada za produženi rad uglavnom je isplaćivana uposlenim u Središnjem uredu Uprave. Naknade su isplaćivane sukladno rešenjima koje je donosio ravnatelj Uprave a na temelju evidencije o prekovremenim satima i zahtjeva koje su dostavljali neposredni rukovoditelji (pomoćnici ravnatelja). Poslovi za koje su se isplaćivale naknade odnosili su se na obavljanje popisa, natječajne procedure, popis robe uništene uslijed poplave, obavljanje poslova drugog radnog mjesta, te poslovi vozača ravnatelja i vozača pomoćnika ravnatelja. Navedena dva vozača su redovito mjesečno ostvarivali ukupno dopušteni fond prekovremenih sati koji je iznosio 40 sati.

Sukladno preporuci iz Izvješća o reviziji za 2013. godinu Uprava je poduzela aktivnosti prema osiguranju potpune i vjerodostojne dokumentacije relevantne za ostvarivanje i isplatu naknade za prekovremeni rad. Naime, evidencije o prekovremenom radu bile su potkrepljene pisanim zahtjevima neposrednih rukovoditelja za odobrenjem prekovremenog rada u kojima je obrazlagano koji su to poslovi koje su izvršavali uposleni izvan radnog vremena.

Cijeneći aktivnosti koje su poduzete u cilju racionalizaciji sredstava odobrenih za ove namjene kao i osiguranju potpune i adekvatne dokumentacije preporučamo Upravi razmatranje mogućnosti primjene i drugih rješenja predviđenih Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika u institucijama BiH

⁷ Pregled rashoda proračuna za 2014. godinu prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

Naknade plaće za noćni rad realizirane su u iznosu od 2.408.909 KM sa 31.12.2014. godine.

Dodatak na plaću: Dodatak na plaću u tijeku 2014. godine ostvarivalo je 1.840 uposlenih (državnih službenika i zaposlenika) što je u odnosu na 2013. godinu (1.688) više za 152 uposlena. Pravo na dodatak dodjeljivano je na temelju Odluke o privremenom određivanju pojedinačnog dodatka na plaću ovlaštenim službenim osobama u Upravi⁸ (članak 2.) koja je donijeta na temelju članka 26. stavak. 1. točka b) 2 Zakona o plaćama i naknadama zaposlenih u institucijama BiH. Navedenom odlukom je propisano da osobama sa posebnim ovlaštenjima na temelju članka 3. Pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim osobama Uprave⁹ pripada pravo na dodatak na plaću za ovlaštene službene osobe s posebnim ovlaštenjima **na temelju posebnih uvjeta rada** u iznosu od 20% osnovne plaće. Primjena dodatka na plaću je počela od 01.07.2008. godine.

Preporučamo Upravi ponovno razmatranje i analiziranje Odluke o privremenom određivanju pojedinačnog dodatka na plaću ovlaštenim službenim osobama u Upravi, u cilju sagledavanja svih radna mjesta u Upravi koja su istinski specifična, odnosno za koja se veže značajan stupanj rizika kroz obavljanje redovitih aktivnosti, kako bi u konačnici interni akt koji regulira navedenu problematiku percipiran kao pravedan i motivirajući.

Upošljavanje: Po javnom natječaju objavljenom 27.08.2013. godine u status državnog službenika na neodređeno vrijeme u srpnju 2014. godini primljena je ukupno 441 osoba, sljedeće strukture: 81 osoba koja nije ranije bila angažirana u Upravi, zatim 195 uposlenika sa VSS, 1 sa VŠS i 3 sa SSS koji su bili u Upravi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, te 159 uposlenika sa VSS i 2 osobe sa SSS koje su u Upravi bile u radnom odnosu na određeno vrijeme.

U tijeku godine Uprava je prakticirala i koristila mogućnost privremenog internog premještanja (članak 13. stavak 2. Pravilnika o premještanju uposlenih u Upravi od 24.10.2014. godine). Zaposlenici koji su u međuvremenu stekli VSS se interno premještaju na poslove i radna mjesta koja zahtijevaju VSS. Trajanje privremenog premještaja je regulirano člankom 6. Pravilnika da traje tri mjeseca, izuzetno može da traje duže dok se trajno ne izvrši popuna radnog mjesta. *Prema našem mišljenju, u ovome slučaju termin „privremeno“ gubi smisao jer je ostavljena mogućnost neograničenog produžavanja internog premještanja što opet ostavlja prostora za druge manipulacije, npr. stjecanje radnog iskustva nakon stjecanja VSS.*

U studenom 2014. godine 22 osobe su na ovaj način privremeno premještene na razdoblje od tri mjeseca, tj. do veljače 2015. godine sa pozicija SSS i koeficijenta 1,40; 1,60; 1,70 na pozicije VSS sa koeficijentom 2,10 i 2,35, tj. ostvarivali su i pravo na koeficijente koje se odnose na pozicije VSS.

Uprava je prema preporukama iz Pisma rukovodstvu Uprave o nalazima i preporukama prethodne revizije za 2014. godinu poduzela aktivnosti na način da su 13.04.2015. godine sva rješenja pojedinačno stavljena van snage. Prije toga u veljači 2015. godine izdana su nova rješenja (22 uposlena) na razdoblje do svibnja 2015. godine, s tim da su izdana i dva nova rješenja tako da je ukupan broj privremeno premještenih osoba čija su rješenja stavljena van snage je 24 uposlena.

Ukupan broj uposlenih u Upravi po ugovorima o radu na određeno vrijeme koji se produžavaju duže razdoblje pa čak još od mandata prethodnog menadžmenta a većinom se radi o SSS je 169 uposlenih. Na temelju natječajne procedure iz listopada 2014. godine za ukupno 112 radnih mjesta u statusu uposlenika (SSS) na neodređeno vrijeme u siječnju 2015. godine primljeno je 88 uposlenika iz Uprave čiji su ugovori produžavani na određeno vrijeme duži niz godina, te 23 osobe koje dolaze izvan Uprave što je ukupno 111 zaposlenika. Za preostalim

⁸ Odluka broj: UO 1710/106/08 od 17.10.2008. godine

⁹ Službeni glasnik BiH broj:89/06

81 zaposlenikom iz Uprave (SSS) u 2015. godini ponovo su zaključeni ugovori na određeno vrijeme.

Prema podacima Uprave u izvještajnom razdoblju od 01.01. do 31.12.2014. godine u Upravi je prestao radni odnos za 38 uposlenih zbog stjecanja uvjeta za starosnu mirovinu, sporazumnog prestanka radnog odnosa, izricanja disciplinske mjere prestanka radnog odnosa, slučaja smrti, ne produžavanja ugovora o radu na određeno vrijeme i dr.

Cijeneći poduzete aktivnosti Uprave vezane za privremeno premještanje uposlenih, preporučamo Upravi usuglašavanje internih propisa sa važećim aktima kojima je regulirano navedeno područje na razini institucija BiH. Ugovor o radu na neodređeno vrijeme treba da bude pravilo a upošljavanja na određeno vrijeme koristiti samo u izuzetnim slučajevima (npr. rad na projektima, porodijsko odsustvo itd.) čime bi se spriječila zlouporaba glede produžavanja ugovora o radu na određeno vrijeme u neograničenom trajanju.

Nadalje, po našem mišljenju za sve specifične slučajeve (za one koje ni zakonska rješenja nisu u cijelosti prepoznata ili nisu jasno i precizno definirana) je nužna konzultacija sa ADS ili Ministarstvom pravde – Upravna inspekcija i tek po dobivanju pismenog mišljenja ili stava navedenih institucija, postupati sukladno istim.

- **Naknade troškova uposlenih**

Naknade troškova uposlenih ostvarene tijekom 2014. godine iznose 9.630.179 KM. Značajne naknade odnose se na izdatke za prijevoz (2.750.930 KM), topli obrok (3.224.915 KM), regres (732.356 KM), pomoć u slučaju smrti (210.630 KM), jubilarne nagrade za stabilnost u radu (726.034 KM) i otpremnine zbog odlaska u mirovinu (187.512 KM).

Isplate naknada vršene su sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonskim aktima koji reguliraju pojedine vrste naknada, te nismo uočili značajnije nepravilnosti i propuste.

- **Putni troškovi**

Ukupno ostvareni izdaci za putne troškove u 2014. godini iznose 270.717 KM. Od navedenog iznosa na troškove putovanja u zemlji se odnosi 193.418 KM a na troškove putovanja u inozemstvu 77.299 KM.

Najznačajniji izdaci za službena putovanja u zemlji se odnose na kontrole obveznika neizravnih poreza, unutrašnje kontrole i internu reviziju, zatim slijede službeni sastanci, konzultacije i upućivanje na seminare i stručne obuke.

Službena putovanja u inozemstvo se odnose na sudjelovanja na konferencijama, forumima, zasjedanja na Generalnoj skupštini IOTA-e, u svrhu obuka, sastanaka, sudjelovanja na radionicama. Značajan dio izdataka za službena putovanja u inozemstvo su snosili organizatori (EXBS).

Za službena putovanja u inozemstvo prilažu se Odluke o odobravanju službenog putovanja, uglavnom i pozivi organizatora, izvješće o službenom putovanju. I dalje je za određeni broj naloga iz uzorka konstatirano da obračun istih nije pravdan u roku sukladno Odluci budući da su isplate kroz blagajnu provedene dosta kasnije u odnosu na završetak putovanja ali je to manji broj slučajeva nego ranije. To se uglavnom odnosi na putovanja za koja je isplaćena veća akontacija u odnosu na ukupne troškove putovanja.

Potrebno je osigurati da se sva službena putovanja pravdaju sukladno Odluci VM koja regulira navedenu problematiku.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci za fiksne telefone sa 31.12.2014. godine su iznosili 515.060 KM a za mobilne telefone 77.466 KM i knjiže se na temelju vjerodostojne dokumentacije koje ispostavljaju telekom operateri.

Tijekom revidiranog razdoblja 2014. godine pravo na priznavanje mob. telefona evidentirano je za 193 osobe s tim da je određeni broj osoba pravo na priznavanje istih ostvarivalo nekoliko mjeseci a u 2013. godini ta prava su ostvarivale 242 osobe.¹⁰

Nabave mobilnih telefona se vrše sklapanjem ugovora sa jednim od tri najveća telecom operatera u BiH (m:tel, BH Telecom i ERONET) kojim se isti nabavljaju pod povoljnijim cijenama uz pretplatnički aranžman (rok trajanja ugovora 12 ili 24 mjeseca). Uz ispostavljene fakture uz koje je izvršena nabava mobitela prilaže se ulaz robe kao i reversi.

Izdaci za poštanske usluge sa 31.12.2014. godine iznose 1.265.862 KM, a knjiženi su na temelju originalne dokumentacije. Uz fakture se prilažu specifikacije prijemne knjige – lista, pošte koje sačinjavaju RC i CI. Visoke poštanske troškove u Upravi obrazlažu i potrebom dostavljanja mjesečnih prijava za PDV poreskim obveznicima.

Usvojeni Pravilnik VM o telefonima kojim su precizno propisana navedena prava na korištenje mobilnih i službenih fiksnih telefona u institucijama BiH te maksimalni godišnji iznosi sredstava na temelju korištenja telefona u institucijama BiH stupio je na snagu 01.01.2015. godine te ćemo njegove efekte na navedene rashode Uprave moći popratiti tek u reviziji 2015. godine.

- **Izdaci za energiju i komunalne usluge**

Izdaci za energiju i komunalne usluge sa 31.12.2014. godine iznose 2.011.325 KM od čega se najznačajniji izdaci odnose na izdatke za energiju (1.185.050 KM), lož ulje (377.742 KM), usluge odvoza smeća (176.379 KM) te izdatke za vodu i kanalizaciju (130.097 KM).

Uprava je od 01.01.2014. godine preuzela obvezu plaćanja el. energije i komunalnih usluga na graničnim prijelazima. Granična policija BiH je ranije plaćala navedene izdatke.

Najznačajniji pojedinačni izdatak za el. energiju u iznosu 22.460,51 KM fakturiran 31.01.2014. godine na Upravu u RC Mostar Rodoč-u odnosi se na GP Bijača. U obrazloženju iz RC Mostar navedenog računa JP EP HZHB navedeno je da su aktivnosti oko potpisivanja Ugovora o priključenju, ugovora o korištenju distribucijske mreže srednjeg napona i Ugovora o opskrbi el. energijom započete 04.09.2013. godine i iste su završene potpisivanjem ugovora. Sve navedene aktivnosti su obavljene u 2013. godini. I pored urgencija/usmenih da se račun za el. Energiju ispostavi do 31.12.2013. godine isti je zaprimljen 07.02.2014. godine a odnosi se na potrošnju u 2013. godini i siječnju 2014. godine. Bitno je napomenuti da se iz računa ne vidi razdoblje na koji se odnosi potrošnja a budući da se radi o razdoblju od 7 mjeseci iz RC Mostar su tražili da im se ispostavi bar listing koji su dobili 21.02.2014. godine. U obrazloženju su naveli da je ovakvo očitavanje povoljnije za Upravu budući da je izvršeno mjesečno fakturiranje izdaci bi bili viši za cca 18.000 KM budući da su samo jednom zaračunati troškovi „angažirane snage u vrijeme više dnevne tarife“..

Lož ulje (377.742 KM): Uprava je zaključila okvirni sporazum o nabavi i isporuci lož ulja na dvije godine sa Green oil d.o.o. 27.11.2013. godine za procijenjenu godišnju količinu od 230.000 litara lož ulja po cijeni 1,8159 KM sa PDV-om. Tijekom godine isporuka lož ulja je

¹⁰ Podaci o broju korisnika mobilnih telefona preuzeti iz tabela pripremljenih od strane Uprave na dan 31.10.2014. godine odnosno 31.12.2013. godine.

vršena po različitim cijenama a krajem prosinca je došlo do dodatnog smanjenja cijene i ista iznosi 1,5521 KM bez PDV-a i odgovara ugovorenoj cijeni.

- **Nabava materijala**

Izdaci za nabavu materijala sa 31.12.2014. godine iznose 1.294.850 KM a najznačajniji izdaci se odnose na: kompjuterski materijal (277.494 KM), uredski materijal (244.718 KM) te izdatke za odjeću, uniforme i platno (507.792 KM).

Izdaci za kompjuterski materijal (277.494 KM): Troškovi su knjiženi na temelju vjerodostojne dokumentacije i sukladno ugovorima koji nisu bili na snazi u 2014. godini a uz svaku fakturu priložena je narudžbenica kao i zapisnik o preuzimanju. Najveći izdaci na navedenoj poziciji se odnose na fakture Gatarić d.o.o. za nabavu tonera tipa Epson, HP, Brother 12.03.2012. godine te Primaprom za nabavu tonera tipa Canon.

Za isporuku tonera tipa Canon Uprava je 17.09.2012. godine zaključila ugovor na godinu dana sa Primaprom d.o.o. u vrijednosti 30.861,91 KM sa PDV-om. U ugovorima se zadržava pravo odstupanja od procijenjene godišnje potrošnje od 15 do 20% zavisno od ugovora.

Iz dostavljene evidencije za Primaprom - toneri možemo zaključiti da je u 2012. godini nabavljeno ukupno 395 tonera u vrijednosti 11.158,54 KM u 2013. godini je nabavljena količina od 2.098 komada u vrijednosti 138.045,28 KM od čega se 999 kom. tonera odnosi na artikl CRG 728 u vrijednosti 105.017,21 KM i isti nije ugovoren. U 2014. godini nabavljeno je 2.446 komada tonera u vrijednosti 178.380,19 KM od čega se 1.465 komada odnosi na artikl CRG 728 u vrijednosti 152.253,41 KM.

Odlukom ravnatelja od 28.08.2013. godine odobreno je provođenje otvorenog postupka prikupljanja ponuda za nabavu i isporuku tonera. Postupak je okončan 12.11.2013. dodijeljen je ugovor po LOT 1 za aparate tipa Brother dok su istom odlukom poništeni ostali lotovi.

Dana 13.03.2014. godine donesena je odluka o provođenju ponovnog otvorenog postupka u 6 lotova (Canon, Epson, HP, Oki, Minolta i Xerox). Procijenjena vrijednost nabave za 6 lotova je 198.000 KM. Odlukom od 16.06.2014. godine o poništenju ponovljenog otvorenog postupka za nabavu i isporuku tonera za potrebe Uprave (lot 2,3,4,5,6), te započinjanju ponovnog otvorenog postupka zbog toga što je broj prihvatljivih ponuda po lotovima 2,3,4,5,6, manji od tri.

U spomenutoj odluci se ne spominje lot 1 (toneri za aparate tipa Canon) - najznačajnije isporuke u 2013. i 2014. godini. Iako se u obrazloženju ponude ponuđača spominje Lot 1 ali prigodom vrednovanja, poništenja ili eventualnog zaključenja ugovora se ne spominje.

U obrazloženju povećanja nabava Canon stoji da je Uprava kupila 28.12.2012. godine 160 multifunkcionalnih uređaja marke Canon koji su postepeno puštani u upotrebu i budući da su pod garancijom za iste su nabavljani originalni toneri. U momentu nabave na snazi je bio okvirni sporazum potpisan sa Primapromom za nabavu tonera marke Canon te u okviru istog nije bila predviđena nabava tonera CRG 728.

Dobili smo obrazloženje da su izvršili istraživanje tržišta (od 3 dobavljača prikupljene ponude cijene) te je od najpovoljnijeg sa kojim je Uprava već imala zaključen ugovor nastavljena nabavka istih.

Uredski materijal (244.718 KM): Izdaci su knjiženi sukladno zaključenim ugovorima na temelju vjerodostojne dokumentacije. Nabava je vršena i na osnovu ugovora koji je istekao početkom 2014. godine.

Uprava je vršila nabavu registratora u 2014. godini na temelju Okvirnog sporazuma čije razdoblje trajanja je od 15.02.2012. do 15.02.2014. godine. Prema dostavljenoj evidenciji izvršena je nabava mimo ugovora u vrijednosti 34.483 KM.

U Upravi su pokrenuli proceduru za nabavu registratora, a na temelju Rješenja Ureda za razmatranje žalbi od 08.10.2014. godine uvažena je žalba ponuđača Primaprom te su poništeni akti Uprave i predmet vraćen ugovornom organu na ponovni postupak. Uprava je

bila dužna nadoknaditi žalitelju 2.000 KM. U 2015. godini Uprava je zaključila novi okvirni sporazum za nabavu registratora.

Na navedenoj poziciji su knjiženi i izdaci za nabavu papira a isti su knjiženi i na izdacima za obrasce i papir.

Izdaci za odjeću, uniforme i platno (507.792 KM): odnosi se na knjiženje razgraničenja rashoda po zaključenim ugovorima (6 ugovora).

Preporuča se Upravi da prigodom nabava roba i usluga dosljedno primjenjuje odredbe Zakona o javnim nabavama BiH. Nadalje potrebno je unaprijediti interne evidencije o izvršenju zaključenih ugovora po količinama i vrijednostima ugovora (navoditi/pratiti i nabavljene stavke koje nisu ugovorene po količini i vrijednosno).

- **Izdaci za uporabu vozila**

Izdaci za službena vozila sa 31.12.2014. godine iznose 990.286 KM a najznačajniji izdaci su za gorivo (580.948 KM) i materijal i usluge popravki i održavanja vozila (226.951 KM).

Službena vozila: Prema raspoloživim podacima sa 31.12.2014. godine¹¹, Uprava je raspolagala sa ukupno 315 vozila. U uporabi se nalazi 290 vozila, a van upotrebe 25 vozila od čega su 22 vozila predložena za otpis. Određeni broj vozila koja su van uporabe ima zabranu otuđenja u potvrdi o registraciji i ne mogu se otuđiti, na bilo koji način, bez plaćanja uvoznih dažbina. U tijeku godine a prema dostavljenim podacima obavljeno je 258 redovnih servisa i 363 vanredna servisa, izvršene su 286 zamjene novih guma, prijeđeno je 4.146.856 kilometara i utrošeno 259.080 litara goriva.

U prosincu 2013. godine i tijekom 2014. godine ravnatelj je donio pojedinačne odluke o odobravanju korištenja službenih vozila za dolazak na posao i odlazak sa posla (i u dane vikenda) s naznačenim mjesečnim ograničenjem dozvoljenih prijeđenih kilometara. Osoba koja ostvaruje ovo pravo nema pravo naknade troškova prijevoza za dolazak i odlazak na posao. Odlukama je propisano da će se navedena prava na korištenje službenih vozila primjenjivati najduže do 31.12.2014. godine. Na temelju predloženog pregleda Uprave i uvidom u pojedinačne Odluke, broj osoba koje su koristile ovo pravo tijekom 2014. godine je 46 od toga 15 uposleni su to pravo ostvarivali najduže do veljače 2014. godine.

Sugeriramo da se izvrši adekvatna analiza za stvarnim potrebama vozila, te da se planiranje nabava i raspoređivanje vozila po organizacijskim jedinicama vrši sukladno stvarnim potrebama, kako bi se optimalno zadovoljile potrebe svih organizacijskih jedinica i iskoristilo svako vozilo a sukladno s preporukom interne revizije Uprave.

S obzirom na veličinu voznog parka kojim raspolaže Uprava, radijus kretanja vozila, dislociranost istih, preporučamo da se razmotri mogućnost i ekonomsku isplativost uvođenja GPS uređaja kojim bi se omogućilo pouzdano pozicioniranje, praćenje i nadzor uporabe službenih automobila.

Uprava je bila dužna uskladiti svoje interne pravilnike o vozilima sa Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH koji je u primjeni od 1. siječnja 2015. godine i kojim su regulirani uvjeti nabave, broj i način korištenja službenih vozila institucija BiH, kao i prava, obveze i postupanja uposlenih i osoba koja upravljaju službenim vozilima. Efekte primjene navedenog Pravilnika moći ćemo sagledati tek u 2015. godini ali bi isti trebao da osigura racionalizaciju i namjensku uporabu voznog parka.

¹¹ Podaci o broju službenih vozila Uprave preuzeti iz tabela pripremljenih od strane Uprave na dan 31.12.2014. godine odnosno Izvješća za 2013. godinu

U cilju unapređenja internih kontrola kada je u pitanju uporaba službenih vozila, pomoćnik ravnatelja je ukazao na obvezu popunjavanja putnih naloga svim potrebnim elementima, kao što su dnevno pređeni kilometri, broj osoba u vozilu i sl. te naložio ažurno vođenje svih evidencija o vozilima. Akt od 19.06.2014. godine.

Međutim, i dalje su uočeni pojedinačni slučajevi nepopunjavanja putnih naloga za vozila po svim potrebnim elementima kao što su broj osoba u vozilu, ukupna prijeđena kilometraža i prosječna potrošnja, kao i da je ista neuredna.

Izdaci za benzin sa 31.12.2014. godine iznose 319.694 KM, a izdaci za dizel gorivo iznose 261.254 KM i knjiženi su na temelju faktura ispostavljenih od dobavljača sa kojima Uprava ima potpisane ugovore.

Izdaci materijala za popravke i održavanje vozila zaključno sa 31.12.2014. godine iznose 172.214 KM, a izdaci usluga popravka i održavanja vozila iznose 54.737 KM i knjiženi su na temelju faktura ispostavljenih od dobavljača sa kojima Uprava ima potpisane ugovore a neke popravke su vršene i od dobavljača sa kojima je istekao ugovor.

Na temelju revizije izdataka za tekuće održavanje vozila može se izvesti generalni zaključak da se prigodom fakturiranja od strane dobavljača fakturiraju i oni dijelovi koji nisu predmetom ugovora.

Uočeno je da ima nabava usluga servisiranja gdje zahvati koji su izvedeni na vozilu nisu uobičajeni za redovno održavanje vozila, pri čemu iz prezentirane dokumentacije nije moguće utvrditi uzrok nastanka navedenih potreba za servisiranjem budući da se uz fakture ne prilažu službene zabilješke/obrazloženja osoba koje koristi vozilo. Također, postoje i popravke vozila koja su kasko osigurana (za navedene izdatke se na fakturi navede samo zabilješka da troškove pokriva osiguranje).

Niti jedan zaključen ugovor za servisiranje vozila ne sadrži vrijednost na koju se zaključuje ugovor nego se vežu za cijene ponude za motorna vozila (50 stavki usluga zamjena) koja čini sastavni dio ugovora a iste uvijek prati cijenovnik repromaterijala i originalnih dijelova motornih vozila (88 stavki) koji ne ulaze u cijenu ponude ali su relevantni prilikom nabava istih.

Potrebno je unaprijediti interne kontrole uporabe vozila, a koje će osigurati cjelovito i dosljedno vođenje evidencija o uporabi vozila (putni nalozi) koje predstavljaju temelj za praćenje i kontrolu troškova te potvrdu namjenskog korištenja vozila. Nadalje, sugeriramo da se uz sve fakture za održavanje vozila prilažu i službene zabilješke/obrazloženja osoba koja duže isto.

- **Zakup imovine i opreme**

Zakup prostora ili zgrada (450.387 KM) se odnosi na: uredski prostor u Banja Luci površine 828,6 m² gdje mjesečna zakupnina iznosi 25.000 KM; uredski prostor u Banja Luci površine 416 m² gdje mjesečna zakupnina iznosi 6.240 KM; prostor iznajmljen u Banja Luci od fizičke osobe za laboratoriju površine 220 m² sa mjesečnom zakupninom u iznosu od 4.000 KM; prostor u Čapljini u mjesečnom iznosu od 1.170 KM; arhivski prostor u Mostaru površine 300 m² u mjesečnom iznosu od 1.931 KM. Shodno navedenom ukupni mjesečni iznos zakupa poslovnog prostora iznosi 38.020 KM što na godišnjoj razini ukupno iznosi 543.550 KM.

U vezi sa zakupom vršena je i interna revizija u Upravi i pri tome konstatirano da neki poslovni prostori koje zakupljuje Uprava ne zadovoljavaju minimalne standarde koje trebaju ispunjavati prostori koji se primjenjuju i po navedenom bi ubuduće trebalo poduzeti odgovarajuće aktivnosti.

Zakup skladišnog prostora (434.300 KM) se odnose na: najam prostora za centralno skladište u Banja Luci površine 10.280 m² sa mjesečnom zakupninom u iznosu od 31.347 KM;

najam skladišnog prostora u Sarajevu do ožujka 2014.godine sa mjesečnom zakupninom u iznosu od 14.700 KM; zakup skladišnog prostora u mjesečnom iznosu od 645 KM; zakup skladišnog prostora površine 500 m² u Kalesiji prema broju dana skladištenja u mjesecu. Ukupni izdaci za centralno skladište u Banja Luci na godišnjoj razini iznose 376.161 KM. Izdaci za najam skladišnog prostora u 2013.godini su iznosili 414.402 KM.

Kada je u pitanju skladišni prostor za centralno skladište u Banja Luci zaključeno je da su na temeljni ugovor sačinjena tri aneksa koja su bitno mijenjala ugovor o zakupu i povećani vrijednost zakupa u pogledu zakupljene površine a čime su povećani i troškovi zakupa.

Može se konstatirati da sukladno nadležnosti Uprave i dosadašnjim iskustvom u poslovanju, potrebe za odgovarajućim skladišnim prostorom postoje, samo je pitanje zauzimanja stava o konceptu organizacije skladištenja roba privremeno oduzetih u postupcima koje vodi Uprava.

Preporučamo sagledavanje prednosti i nedostataka postojećeg koncepta skladištenja oduzete robe putem centralnog skladišta sa aspekta postojećih uvjeta u istom i potreba Uprave u narednom razdoblju, cijene koja se plaća za isti, troškova koji nastaju transportom oduzetih roba sa svih lokacija u BiH u centralno skladište, mogućnosti osiguranja sredstva za izgradnju namjenskih skladišta za oduzetu robu u vlasništvu Uprave.

Izdaci za zakup parking prostora u 2014.godini iznose 68.528 KM i najvećim dijelom se odnose na zakup parking prostora od fizičke osobe u Bijeljini koja na mjesečnoj razini iznosi 4.000 KM za prostor površine 4000 m².

Ukupni izdaci za najam vodova i digitalnih kanala iznose 413.651 KM i odnose se na fakturirane iznose od tri telekom operatera tijekom godine. Navedeni izdaci u 2013. godini su iznosili 462.410 KM.

Terminali koji nisu u vlasništvu Uprave: Osim terminala u vlasništvu Uprave postoji i 31 terminal koji su u vlasništvu privatnih pravnih osoba, javnih poduzeća ili općina a sa kojima Uprava ima zaključene ugovore.

Prema sklopljenim ugovorima sa firmama u privatnom vlasništvu, javnim poduzećima ili općinama raspodjela prikupljenih prihoda na terminalima se dijeli na način da 70 % ide vlasniku terminala a 30 % Upravi gdje se uplata vrši na JRT.

Uvidom u obračunate i izvršene uplate u 2014.godini konstatirano je, da i pored ranijih iskustava sa vlasnicima terminala po pitanju neredovnih plaćanja obveza, raskida ugovora sa pravnim osobama koja nisu izmirivale obveze prema Upravi, ima pravnih osoba koja nisu u 2014.godini izmirivala redovito svoje obveze. Naime u 2014. godini ukupno je za sve terminale koji nisu u vlasništvu Uprave obračunate obveze u iznosu od 5.857.082 KM a uplaćeno je ukupno 5.218.593 KM pri čemu se dio neplaćenih obveza odnosi na sporazum o obročnom plaćanju koje nisu izmirene u ranijem razdoblju.

Shodno navedenom preporučamo Upravi da preispita dosadašnji način naplate prihoda sa terminala koji nisu u vlasništvu Uprave sa posebnim akcentom na pravne osobe koje svoje obveze ne izmiruju redovito.

Pitanje načina naplate prihoda na terminalima i druga pitanja vezana za terminale su predmet revizije učinka koja je još uvijek u tijeku.

Na fonu prošlogodišnjih preporuka, sugeriramo Upravi da izvrši detaljnu analizu izdataka za zakup svih poslovnih prostora i da shodno tome pokrene odgovarajuće aktivnosti na mogućem umanjeanju danih troškova. S tim u vezi bilo bi korisno analizirati postojeće cijene na tržištu po lokacijama i cijenu koju plaća Uprava postojećim zakupodavcima.

- **Izdaci za održavanje opreme i zgrada**

Izdaci za tekuće održavanje opreme i zgrada u Upravi sa 31.12.2014. godine iznose 560.991 KM a odnose se na materijal za popravku i održavanje opreme (236.648 KM); usluge popravki i održavanja opreme (114.382 KM), usluge popravki i održavanja zgrada (71.064 KM), materijal za popravku i održavanje zgrada (39.086 KM) te usluge održavanja softvera (99.611 KM).

Prema dostavljenoj evidenciji završenih investicija u 2014. godini za tekuće održavanje u RC Mostar vrijednost izvršenih radova iznosi 13.193 KM, u RC Banja Luka 25.626 KM a u RC Tuzla vrijednost izvršenih radova iznosi 135.640 KM od čega se na uspostavu LED rasvjete odnosi 50.000 KM, a na nabavu kolske vage 50.000 KM. Pregled za RC Sarajevo nije dostavljen.

Ugovori koje Uprava zaključuje za održavanje i popravku opreme i zgrada uglavnom ne sadrže ukupnu vrijednost ugovora nego samo vrijednost usluge po cijeni norma sata, kao i cijenu troškova transporta po km. Ugovorom nisu predviđene cijene za rezervne dijelove koji se nabavljaju i čine značajniji dio fakture ali je predviđeno provjeravanje cijena-istraživanje tržišta.

Značajniji izdaci se odnose na kalibraciju i baždarenje vaga na GP-ima. Prigodom baždarenja vaga utvrđuje se i da nedostaju određeni dijelovi na vagi npr. prednji desni dio. Uz fakture se prilažu različiti prilozi. Najznačajniji pojedinačni izdatak se odnosi na fakturu u vrijednosti 37.950 KM za popravku dvije vage pri čemu je izvršena nabavka 12 komada mjernih oslonaca u vrijednosti 20.919 KM. Uz fakturu nema obrazloženja (službene zabilješke) za navedenu popravku.

Prigodom značajnijih popravka opreme (bilo po vrijednosti ili po količinama – primjerice popravka više računara) osim narudžbenice i radnih naloga potrebno je sačiniti službenu zabilješku - obrazloženje oko navedenih događaja ili razloga nastanka kvara. Prigodom zaključivanja pojedinačnih ugovora za održavanje opreme nužno je da se navodi planirana vrijednost ugovora za razdoblje na koji se zaključuje a ne samo navoditi jediničnu cijenu usluge.

- **Ugovorene usluge**

Usluge tiskanja (70.770 KM): najznačajniji izdaci sa 31.12.2014. godine odnosi se na fakture Pošte Srpske a.d. za usluge laserskog tiska crno-bijela na A4 papiru. Uprava je sa dobavljačem „POŠTE SRPSKE“ A.D. Banja Luka 11.09.2012. godine zaključila okvirni sporazum na dvije godine u vrijednosti 109.980 KM za usluge tiskanja prijava i uplatnica za PDV a jedinična cijena iznosi 0,08 KM. U ugovoru koji je zaključen navedene su količine PDV prijava za 2012. i 2013.godinu.

Nabava po ugovoru za 2012. godinu je iznosila 17.766 KM, za 2013. godinu 53.302 KM a u 2014. godini 48.770 KM. Mimo ugovora izvršena nabava u vrijednosti 13.293 KM za zadnja 3 mjeseca 2014. godine.

Ugovori o djelu (118.562 KM): Na 31.12.2014. godine po ugovorima o djelu bile su angažirane četiri osobe i to za sljedeće poslove: na poslovima iz područja IT sa mjesečnom naknadom od 1.000 KM angažirana cijelu godinu (11.696 KM), poslovi procjene radne uspješnosti za potrebe Kabineta RC Sarajevo sa mjesečnom naknadom 1.000 KM angažirana cijele godine (12.000 KM) te poslovi prodaje privremeno oduzete robe u RC Sarajevo, koje je sistematizirano radno mjesto, sa mjesečnom naknadom od 800 KM do 1.000 KM angažiran cijele godine (11.537 KM neto).

Po ugovorima o djelu u tijeku 2014. godine bilo je angažirano 28 osoba. Na razdoblje od jednog mjeseca bilo je angažirano 14 osoba i to na poslovima sudskih, građevinskih i geodetskih vještačenja, izrada fotografija i grafičkog dizajna i dr. dok je ostalih 14 osoba bilo je angažirano na razdoblje od više mjeseci. Na sistematizirana radna mjesta (poslovi prodaje privremeno oduzete robe) bilo je angažirano šest osoba na razdoblja od šest, sedam mjeseci do godinu dana i jedna osoba u Odsjeku za upravljanje i održavanje objekata Uprave i graničnih prijelaza na razdoblje od šest mjeseci.

Odluke o angažmanu i ugovore o djelu potpisivao je ravnatelj Uprave.

Kod pojedinih ugovori o djelu kao opis posla za koje se angažira osoba navodi se jedna vrsta posla (prodaja privremeno oduzete robe) dok se u izvješću od radu prezentiraju sasvim drugi poslovi i to oni koji su svojstveni sistematiziranom radnom mjestu, npr. knjiženje blagajne, evidencija faktura i sl.

Kod angažmana koji se produžavao i trajao godinu dana za poslove procjene radne uspješnosti za potrebe kabineta u RC Sarajevo sa mjesečnom naknadom od 1.000 KM (godišnja naknada 12.000 KM neto) nismo se mogli uvjeriti u opravdanosti načina i razdoblje angažiranja. *Prema našem mišljenju, ukoliko se radilo o stvarnoj i neophodnoj potrebi da se uradi neko „djelo“ trebao se zaključiti i realizirati ugovor o djelu u pravom smislu. Tu prije svega mislimo prvenstveno na ugovaranje, tj. predmet ugovora je jednokratni posao odnosno obvezu da se obavi određeni posao, u ovome slučaju analiza i procjena kapaciteta ljudskih potencijala... i izrada konačnog djela u formi Izvješća te visinu i način isplate naknade za obavljeno djelo.*

Četiri osobe koje su bile angažirane po ugovoru o djelu na poslovima prodaje privremeno oduzete robe prema natječajnoj proceduri iz 2013. godine postavljeni su za državne službenike na neodređeno vrijeme u srpnju 2014. godine dok je jedna osoba koja je također bila angažirana po ugovoru o djelu na istim poslovima angažirana na određeno vrijeme zbog zamjene uposlenice koja koristi porodijsko odsustvo.

U cilju racionalnijeg trošenje proračunskih sredstava i postigla veća disciplina i transparentnost kada je u pitanju angažiranje i izdaci po ovome osnovu, sredstva za ove namjene planirati na temelju realnih i stvarnih potreba i koristiti namjenski, samo u dokazivim i nužnim slučajevima te za obavljanje poslova koji su van redovne djelatnosti Uprave.

Usluge reprezentacije (72.706 KM): Uprava vodi evidenciju nabavljenih, primljenih i danih darova sukladno preporuci revizije.

Iz evidencije nabavljenih predmeta u svrhu darova za 2014. godinu možemo konstatirati da je izvršena nabava istih u vrijednosti 2.584 KM. Nabava darova se vrše na temelju donesene Odluke a odnosi se na nabavu suvenira (srebrni stećak 10 kom uramljeno u lux kutiji, tiskan logo, Stari most u Mostaru, Kastel Banja Luka, Most Mehmed paše Sokolovića, Bašćaršija i sl. Iz dostavljenog pregleda fakturirana eksterna reprezentacija iznosi 10.347,87 KM.

Značajan broj osoba je na temelju odluke ostvarivao pravo na troškove interne reprezentacije ali od 01.01.2015. godine je stupio na snagu Pravilnik o reprezentaciji VM te je za očekivati da će se broj osoba koja imaju navedeno pravo smanjiti.

Može se konstatirati da se uz račun prilažu i specifikacije korištenih usluga, svaki račun za eksternu reprezentaciju odobrava ravnatelj svojim potpisom ili šef Kabineta, na pojedinim računima se navodi obrazloženje povoda nastanka danog troška i broj osoba koji sudjeluju ručku, također i iznosi su veći od propisanih odlukom (40 KM/osobi) te ostvarena prekoračenja odobrava ravnatelj sukladno članku 5. Odluke. Na temelju Odluke o dopuni odluke prigodom

odlazaka uposlenika u mirovinu odobrava se korištenje reprezentacije u iznosu do 300 KM za nabavu hrane i pića.

Na temelju Odluke o odobravanju sredstava reprezentacije za organizaciju Sportskih susreta uposlenih u Upravi a koji su se održali u Fojnici u hotelu Aquareumal u razdoblju 06.-08.06.2014. godine iz sredstava reprezentacije je odobren iznos od 3.000 KM iz kojih sredstava će se osigurati prigodne nagrade najuspješnijim učesnicima (pehari, plakete), troškovi organizacije sale i priprema terena za takmičenje i drugi tiskani materijali (fakturiran iznos od 2.000 KM) i osvježenja tijekom takmičenja (voda sokovi - fakturiran iznos od 1.000 KM ne sadrži specifikaciju usluge).

Na temelju Odluke iz prosinca 2014. godine u svrhu obilježavanja 11. godišnjice Uprave odobrena su sredstva u iznosu 5.000 KM.

Na temelju ugovora zaključenog 31.12.2014. godine sa Firmograf u vrijednosti 1.842,75 KM izvršeno je razgraničenje rashoda a odnosi se na nabavu plaketa.

Potrebno je da sve fakture koje se odnose na usluge reprezentacije sadrže specifikaciju izvršenih usluga te nastaviti aktivnosti na unaprjeđenju postojećeg sustava u dijelu dokumentiranja namjenske potrošnje.

6.2. Kapitalni izdaci

Uprava je u 2014.godini imala na raspolaganju sredstva u iznosu od 71.909.406 KM gdje se na kapitalna ulaganja iz proračuna za neposrednu potrošnju odnosi 1.676.000 KM a sva ostala sredstva na VKU¹².

U sredstvima za VKU u proračunu za 2014.godinu je odobreno 31.811.000 KM a prenesena sredstva iz prethodnog razdoblja iznose 38.552.406 KM.

U okviru raspoloživih sredstava u 2014.godini na programu VKU su evidentirana sredstva u iznosu od 57.410.086 KM.

Na odobrenim projektima GP Gradiška u iznosu od 3.162.405 KM, GP Bijača 75.360 KM, NTCS 9.517.005 KM nije bilo realizacije u 2014. godini.

Na poziciji nabave zgrada realiziran je iznos od 14.161.106 KM na ime kupnje objekta za trajni smještaj RC Sarajevo. Nabave opreme iz VKU u 2014.godini nije bilo. Za ostalo investicijsko održavanje (rekonstrukcija graničnih prelaza) realizirana su sredstva u iznosu od 175.034 KM. Rekonstrukcija (knjiženo na poziciji ostalo investiciono održavanje – konto 821629) je izvršena na graničnim prelazima Rača, Kamensko, Gradiška.

Međutim sukladno Odluci¹³ Vijeća ministara od 12.06.2012.godine i izmjeni i dopuni spomenute Odluke¹⁴ od 06.11.2013.godine u članku 2. stavak 1. točka f) navedeno je da se za rekonstrukciju graničnih prelaza Vardište, Uvac, Gorica, Deleuša i Užljebić odobravaju sredstva u iznosu od 1.360.000 KM i to za izgradnju nastrešnica sa kontrolnim kabinama u iznosu od 900.000 KM a izgradnju infrastrukture 460.000 KM.

Uzimajući u obzir navedeno može se zaključiti da su odobrena sredstva prema Odluci Vijeća ministara BiH i izmjeni navedene odluke namijenjena za rekonstrukciju prelaza Vardište, Uvac, Gorica, Deleuša i Užljebić a da su ista korištena za rekonstrukciju i investicijsko održavanje graničnih prelaza Rača, kamensko i Gradiška.

¹² VKU – višegodišnja kapitalna ulaganja

¹³ Odluka o odobravanju „Projekta izgradnje objekata za regionalne centre UIO BiH Mostar, Tuzla, Sarajevo i Banja Luka, izgradnje graničnog prelaza Gradiška, rekonstrukcije graničnih prelaza Vardište, Deleuša, Uvac, Gorica i Užljebić i obavljanja pripremnih radova za izgradnju graničnih prelaza Bijača i Svilaj“ koji će se uvrstiti u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za razdoblje 2011. do 2014.godina (Službeni glasnik BiH broj: 51/12).

¹⁴ Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o odobravanju „Projekta izgradnje objekata za regionalne centre UIO BiH Mostar, Tuzla, Sarajevo i Banja Luka, izgradnja graničnog prelaza Gradiška, rekonstrukcije graničnih prelaza Vardište, Deleuša, Uvac, Gorica i Užljebić i obavljanja pripremnih radova za izgradnju graničnih prelaza Bijača i Svilaj“ koji će se uvrstiti u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za razdoblje 2011. do 2014.godina

*Ne osporavajući potrebe za rekonstrukcijom i investicijskim održavanjem i na drugim graničnim prelazima koji nisu u okviru Odluka Vijeća ministara o VKU u Upravi, preporuča se Upravi dosljedno pridržavanje okvira VKU koji su zadani u Odlukama Vijeća ministara a da sve promjene za kojima se ukaže potreba delegiraju Vijeću ministara BiH kako bi se navedene odluke izmijenile.
Preporuča se Upravi da u cilju transparentnosti evidentiranih izdataka vodi subanalitiku u okviru Glavne knjige za svaki projekt (objekt) koji bude odobren za realizaciju.*

7. Bilanca stanja¹⁵

Ukupna aktiva Uprave na 31.12.2014. godine iznosi 59.668.008 KM i odnosi se na novčana sredstva u blagajnama (43.592 KM), kratkoročna potraživanja (2.602.273 KM) i neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (57.022.143 KM).

Ukupna pasiva Uprave iznosi 81.081.261 KM i odnosi se na kratkoročne tekuće obveze (16.285.118 KM), obveze prema uposlenima (6.331.556 KM), kratkoročna razgraničenja (1.442.450 KM) i izvore sredstava (57.022.143 KM).

Uprava je izvršila popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza.

- **Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe**

Novčana sredstva: Stanje novčanih sredstava na 31.12.2014. godine iznosi 43.592 KM i predstavlja stanje novčanih sredstava u blagajnama Središnjeg ureda i regionalnih centara.

Kratkoročna potraživanja: Saldo stanja kratkoročnih potraživanja na 31.12.2014. godine iznosi 2.602.273 KM. Najveći dio ovoga stanja čini potraživanje u iznosu od 2.381.726,66 KM prema dobavljaču "LANACO" d.o.o. Banja Luka za unaprijed uplaćen avans od 30% po Ugovoru o vršenju usluge za razvoj i uvođenje novog tranzitnog Sustava u carinski podsustav IS Uprave BiH zaključenog 27.10.2014. godine. Ukupna vrijednost Ugovora iznosi 7.938.450 KM.

- **Stalna sredstva**

Neotpisanu vrijednost stalnih sredstava 57.022.143 KM čine: zemljište (5.417.584 KM), građevine (35.810.905 KM), oprema (29.902.799 KM), stalna sredstva u obliku prava (4.912.654 KM) te sredstva u pripremi (645.497 KM) te ispravka vrijednosti stalnih sredstava (- 19.667.297 KM).

- **Kratkoročne obveze i razgraničenja**

Kratkoročne tekuće obveze: Saldo u iznosu od 16.285.111 KM najvećim dijelom čine obveze prema dobavljačima 16.251.910 KM od toga obveza prema dobavljaču „BUTMIR“ d.o.o. Sarajevo 14.153.338 KM za nabavu zgrade u Sarajevu.
Uvidom u knjigu ulaznih faktura za 2015. godinu uočili smo kako su pristigle - zaprimljene određene fakture iz 2014. godine u iznosu od cca 39.000 KM, a iste će biti plaćene na teret proračuna 2015. godine.

Kratkoročna razgraničenja: Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 1.442.450 KM čine razgraničeni rashodi za nabavu roba i usluga u iznosu od 1.346.623 KM i odnose se na rezerviranja za ugovore sklopljene krajem godine za nabavu robe i usluga zatim ostala

¹⁵ Bilanca stanja na 31.12.2014. godine prikazana je u Tablici II. u prilogu Izvješća.

razgraničenja 94.112 KM koja se odnose na refundacije režijskih troškova po regionalnim centrima te razgraničeni prihodi 1.615 KM.

Popis sredstava, obveza i potraživanja i novčanih sredstava:

Na temelju Odluke o redovitom godišnjem popisu u Upravi od 02.12.2014. godine izvršen je popis imovine, potraživanja i obveza u Upravi. Imenovana su povjerenstva za popis i određeni su rokovi 17.12.2014. godine za početak popisa a krajnji rok za završetak 02.02.2015. godine. Također je izrađen i Naputak za izvršenje redovitog popisa u Upravi 04.12.2014. godine.

Središnje popisno povjerenstvo je sastavilo i 20.02.2015. godine dostavilo Ravnatelju Uprave Izvješće o redovitom godišnjem popisu na dan 31.12.2014. godine u Upravi. Ravnatelj je 26.02.2015. godine donio Odluku o redovitom godišnjem popisu stalnih sredstava na dan 31.12.2014. godine, te načinu knjiženja inventurnih razlika u Upravi. Navedenom odlukom u većini slučajeva su usvojeni prijedlozi popisnih povjerenstava za otpis određene opreme.

U Izvješću Središnjeg povjerenstva za popis obrazlaže se kašnjenje objedinjavanja izvješća popisnih povjerenstava i izrada Izvješća o popisu (rok za dostavu Kabinetu ravnatelja do 06.02.2015. godine) time što su popisna povjerenstva u nekoliko navrata vršile ispravke i dopune svojih izvješća do 18.02.2015. godine. Izvješća popisnih povjerenstava i Izvješće Središnjeg povjerenstva ne sadrži uobičajeni npr. tabelarni prikaz stanja stalnih sredstava po popisu i odnos prema knjigovodstvenom stanju odnosno strukturu osnovnih sredstava nego samo konstataciju da stanje po popisu odgovara knjigovodstvenom stanju te prijedloge za rashodovanje, preknjižavanje i uknjiživanje, inventurne razlike i sl.

S ciljem unapređenja Izvješća o redovitom godišnjem popisu nužno je istim prikazati strukturu stalnih sredstava prema popisu u odnosu na knjigovodstvenu evidenciju stalnih sredstava.

8. Javne nabave

Proces javnih nabava je jedan od značajnijih procesa u funkcioniranju Uprave u cjelini. Novom sistematizacijom radnih mjesta u okviru Odsjeka za administrativne poslove formirana je grupa za javne nabave koja ima sistematizirana četiri radna mjesta: rukovoditelj grupe, viši stručni suradnik, stručni suradnik i administrativni radnik.

Od navedene četiri pozicije nije popunjena pozicija administrativnog suradnika a pozicija stručnog suradnika popunjena je na temelju angažmana na određeno vrijeme.

U veljači 2014.godine Uprava je donijela Plan javnih nabava i to u dva dijela jedan koji se odnosi na kapitalna ulaganja a drugi na sukcesivne nabave.

Uvidom u izvješća iz WISPPA sustava konstatirano je da je u razdoblju 01.01.-31.12.2014.godine Uprava provela ukupno 112 postupaka od čega 28 otvorenih postupaka u ukupnoj vrijednosti od 17.505.100 KM, 10 pregovaračkih postupaka bez dodatnog obavještenja ukupne vrijednosti od 260.545 KM, 37 postupaka putem konkurentskog zahtjeva ukupne vrijednosti od 407.416 KM i 37 direktnih zahtjeva ukupne vrijednosti 66.836 KM.

Pregovarački postupci bez objave obavještenja o nabavi se uglavnom odnose na nabavu usluga servisiranja službenih vozila Uprave.

Pri tome je konstatirano da niti jedan zaključen ugovor za servisiranje vozila ne sadrži vrijednost na koju se zaključuje nego se u istim navode cijene ponude za motorna vozila (50 stavki usluga zamjena rezervnih dijelova, maziva) koja čini sastavni dio ugovora. Pri tome uz ugovore postoji i cjenovnik repromaterijala i originalnih dijelova motornih vozila (88 stavki) koji ne ulaze u cijenu ponude ali su relevantni prigodom nabava istih.

Preporučamo da se prigodom provođenja postupka javnih nabava usluga servisiranja koristi instrument okvirnog sporazuma koji omogućava da se navede ukupna procijenjena vrijednost istog a pri tom postoji dovoljan stupanj fleksibilnosti i za ugovorni organ i dobavljača u pogledu realizacije ugovorene vrijednosti usluge.

Analizom provedenih postupaka u 2014. godini i ranijem razdoblju konstatirano je da nekoliko dobavljača iz godine u godinu vrši isporuku roba ili usluga Upravi odnosno da ti dobavljači redovito dobivaju ugovore za isporuku usluga ili roba nakon pravednih procedura javnih nabava. Naime radi se dobavljaču za isporuku carinskih plombi kod nabave roba, nabavi usluga tiskanja poreznih i kontrolnih markica, uslugama tekućeg održavanja kolskih vaga i drugi.

Preporučamo analiziranje navedenih nabava sa aspekta konkurentnosti na domaćem tržištu i adekvatnosti cijena koje se nude u postupcima predmetnih nabava. S tim u vezi potrebno je razmotriti radnje i postupke koje bi Uprava mogla provesti u cilju povećanja konkurentnosti za nabave roba i usluga za koje se konstanto iz godine u godinu javlja jedan kvalificirani ponuđač i sa istim zaključuje ugovor.

Ističemo kako je realizacija sredstava iz VKU je podložna proceduri odobravanja od strane UO Uprave nakon čega konačnu odluku donosi Vijeće ministara BiH.

Zakornitost javnih nabava

Revizijom provedenih procedura javnih nabava u 2014. godini konstatirano je kako slijedi:

Nabava radova za izgradnju GP Gradiška – faza I (8.499.290,80 KM)

Ravnatelj Uprave je u listopadu 2013. godine donio odluku o provođenju otvorenog postupka međunarodne konkurencije prikupljanja ponuda za izgradnju GP Gradiška (faza I).

U obrazloženju Odluke se navodi da Uprava, u cilju realizacije Sporazuma o izgradnji međudržavnog mosta preko rijeke Save i priključnih graničnih dionica koji je potpisan između Ministarstva komunikacija i prometa BiH i državnog tajnika u Ministarstvu mora, prometa i komunikacija Republike Hrvatske, pokreće proceduru radi izgradnje inspeksijskog graničnog prijelaza Gradiška (I faza) koja podrazumijeva pripreme radnje, izgradnju donjeg stroja i polaganje hidro izolacije, strojarskih i elektroinstalacija. Procijenjena vrijednost nabave je iznosila 8.500.000 KM sa PDV-om. U postupku koji je proveden javilo se ukupno 6 ponuđača pri čemu je njih 5 ispunjavalo uvjete tendera. Najniža ponuđena cijena kvalificiranih ponuđača je iznosila 4.347.294 KM, a najviša 8.125.243 KM. Kako u vrijeme provođenja procedure nisu bila osigurana sredstva za drugu fazu, predloženo je da se postupak odabira ponuđača poništi što je i učinjeno. Ponovljeni postupak (Odluka od 11.06.2014. godine) pokrenut je nakon što je MFT obavijestilo Upravu o tome da će imati u vidu zahtjev za sredstvima u iznosu od 15 miliona KM za drugu fazu prigodom izrade proračuna za 2015. godinu. U ponovljenom postupku je u tenderskoj dokumentaciji zahtijevana izjava da će izvođač izraditi izvedbeni projekt po okončanju radova. U ponovljenom postupku ponude su dostavila tri ponuđača (konzorcija). Prema ocjeni povjerenstva, samo jedna ponuda je bila kompletna i to ponuda konzorcija Prijedor putevi d.o.o. i Dos elektro Banja Luka u iznosu od 6.963.998 KM. Najniža ponuđena cijena je iznosila 5.732.046 KM i to od konzorcija Enikon i Buk promet Bijeljina (ponuda je odbijena jer nije sadržavala kompletan dokaz o obavljenim poslovima u posljednje tri godine). Ponuda konzorcija Niskogradnja Laktaši i Kors d.o.o. Laktaši u iznosu od 6.372.484 KM je odbijena jer sve stranice ponude nisu bile potpisane i numerirane. Postupak je poništen na temelju članka 12. stavak 1. pod b) točka 4. Zakona o javnim nabavama. Na drugi ponovljeni postupak (odluka od 02.09.2014. godine) javila su se četiri ponuđača (konzorcija) pri čemu su tri ponude ocijenjene kao kompletne, a jedna, i to konzorcija Enikon gradnja Zvornik i Buk promet Bijeljina, odbijena s obzirom da nije sadržavala izjavu o izradi izvedbenog projekta po

okončanju radova. Navedeni nedostatak nije konstatiran danom ponuđaču u prvom ponovljenom postupku. Ponuda ponuđača koja je odbijena zbog navedenog razloga je bila najpovoljnija i iznosila je 5.702.651 KM. Ponude ostala tri ponuđača su iznosile kako slijedi: Konzorcij Niskogradnja Laktaši i Kors d.o.o. Laktaši u iznosu od 8.499.291 KM (procijenjena vrijednost nabavke 8,5 miliona), konzorcij Prijedorputevi Prijedor i DOS Elektro Banja Luka u iznosu od 8.565.915 KM (ponuda preko procijenjene vrijednosti nabave) i Konzorcij Mrkonjićputevi a.d. Mrkonjić Grad i MIG Elektro Mrkonjić grad u iznosu od 8.706.970 KM (ponuda preko procijenjene vrijednosti nabave).

Na temelju prezentiranih podataka može se zaključiti da su ponude ponuđača u drugom ponovljenom postupku značajno porasle u odnosu na prvi i ponovljeni postupak (iako se nismo uvjerali da je došlo do promjene tehničkih uvjeta i količine radova u odnosu na prethodni postupak) izuzimajući pri tome konzorcij koji predvodi Enikon gradnja Bijeljina.

S tim u vezi ističemo da je ponuđena cijena konzorcija Niskogradnja Laktaši i Kors d.o.o. Laktaši u drugom ponovljenom postupku bila viša za 2.126.807 KM u odnosu na prethodni postupak; ponuđena cijena konzorcija Prijedorputevi Prijedor i DOS Elektro Banja Luka viša za 1.601.917 KM u odnosu na prethodni postupak, a ponuđena cijena konzorcija Mrkonjićputevi a.d. Mrkonjić Grad i MIG Elektro Mrkonjić grad viša za 2.558.618 KM u odnosu na ponudu u prvom postupku (navedeni konzorcij nije imao ponudu u ponovljenom postupku). Ističemo da po navedenom tenderu, u prvom i drugom ponovljenom postupku, nije bilo prigovora, žalbi niti zahtjeva za uvidom u dokumentaciju i ponude od strane ponuđača. Ravnatelj je donio odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača (Niskogradnja Laktaši i Kors d.o.o. Laktaši) 06.11.2014.godine a 23.12.2014. godine potpisao ugovor sa izabranim konzorcijem za izgradnju GP Gradiška (I faza)

U tijeku revizije smo, kroz razgovor, a naknadno i kroz medijske natpise i sadržaj dokumenta Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ za financijsko razdoblje 2014. - 2020. godine koji je usvojilo Europsko povjerenstvo 12.12.2014.godine, imali prigodu na određeni način upoznati se sa prioritnim projektima Vlade R Hrvatske u koje po svoj prilici nije uključen projekt izgradnje mosta na Savi - GP Gradiška.

Napominjemo kako je zvanično još uvijek na snazi Sporazum o izgradnji međudržavnog mosta preko rijeke Save i priključnih graničnih dionica koji je potpisan između Ministarstva komunikacija i prometa BiH i državnog tajnika u Ministarstvu mora, prometa i komunikacija Republike Hrvatske.

Preporučamo Upravi da analizira sve navedene činjenice prezentirane u pregledu provedenih aktivnosti, te da krajnje odgovorno pristupi provođenju daljih radnji kada je u pitanju navedeni projekt. S tim u vezi smatramo da se treba vrlo odgovorno pristupiti naspram mogućih promjena u pristupu Vlade R Hrvatske kada je u pitanju izgradnja mosta na Savi te to pitanje shodno procjeni delegirati višim razinama vlasti radi davanja konkretnih smjernica Upravi, kao investitoru za izgradnju GP Gradiška, za dalje postupanje.

Izvođenje radova na sanaciji i rekonstrukciji GP Šamac (LOT 1- 154.608 KM, LOT 4 – 335.457 KM): Nabava radova na sanaciji i rekonstrukciji objekta na Graničnom prelazu Šamac nakon svibanjskih poplava provedena je putem otvorenog postupka podijeljenog u četiri LOT-a. Financijska sredstva su osigurana iz sredstva koja je prema rebalansu iz proračuna izdvojila Uprava za pomoć poplavljenim područjima. Aktom o pokretanju nabave skrenuta je pozornost da su sredstava operativna do 31.12.2014.godine i da se do tada mora izabrati ponuđač i potpisati ugovor. Procijenjena vrijednost navedene nabave je bila milion KM. Nakon provedene procedure samo za dva LOT-a su izabrani ponuđači (LOT 1 i LOT 4) a za lotove 2 i 3 nije bio dovoljan broj ponuđača te je postupak poništen.

Kako su ugovori sa izabranim ponuđačima potpisani krajem 2014.godine to su sredstva po istim knjižena na razgraničenja (LOT 1 154.608 KM i LOT 4 335.457 KM).

U 2014.godini nije bilo realizacije sredstva po predmetnoj nabavi ali smo iz razgovora mogli zaključiti da je zbog kašnjenja u započinjanju radova i poništenja lotova 2 i 3 moguće da prvobitno procijenjeni troškovi budu znatno veći.

Kupnja poslovnog prostora u Sarajevu (14.153.338 KM): Vijeće ministara je na 10. sjednici održanoj 12. lipnja 2012. godine donijelo Odluku o odobravanju Projekta izgradnje objekata za regionalne centre Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine Mostar, Tuzla, Sarajevo i Banja Luka, izgradnje graničnog prijelaza Gradiška, rekonstrukcije graničnih prijelaza Vardište, Deleuša, Uvac, Gorica i Užlebić i obavljanja privremenih radova za izgradnju graničnih prijelaza Bijača i Svilaj koji će se uvrstiti u Program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za razdoblje od 2011. do 2014. godine. Iako je iz navedene odluke jasno da je predmet odobravanja izgradnja, a ne kupnja objekta, studenog 2013. godine, Vijeće ministara donosi Odluku o izmjenama i dopuni Odluke o projektu izgradnje, između ostalog, i objekta za Regionalni centar Sarajevo, tako što prvobitnu specifikaciju troškova koju su činili:

- nabava zemljišta (3.000.000,00 KM) i
- izgradnja objekta (8.000.000,00 KM)

mijenja na način da ona glasi:

Izgradnja objekta za Regionalni centar Sarajevo:

- nabava objekta (15.000.000,00 KM)
- opremanje objekta (1.000.000,00 KM).

Iako prvobitna, a i izmijenjena odluka zadržavaju termin *izgradnja* (podrazumijevajući nabavu zemljišta i izgradnju objekta), nije jasno zašto je specifikacijom troškova u izmijenjenoj odluci navedena *nabava* objekta i njegovo opremanje.

Reviziji nije predložena adekvatna dokumentacija/obrazloženje kojom bi bila potkrijepljena odluka o promjeni prvobitnog stajališta koje je podrazumijevalo gradnju objekta i njegovoj preinaci u nabavu objekta.

Kupnji objekta se ipak pristupilo odlukom o raspisivanju javnog oglasa za prikupljanje ponuda za kupnju poslovnog prostora u Sarajevu koja je donesena 28.01.2014.godine pri čemu se ista ne vezuje za Zakon o javnim nabavama. Na raspisani javni oglas za prikupljanje ponuda javila su se četiri ponuđača. Prema zapisniku Povjerenstva sačinjenog dana 03.03.2014.godine dan je prijedlog ravnatelju da se postupak poništi jer nijedan ponuđač nije dostavio kompletnu ponudu što je i prihvaćeno od ravnatelja. Donesena je odluka o poništenju postupka od 05.03.2014.godine. Jedan od uvjeta/kriterija javnog oglasa bio je da udaljenost ponuđene zgrade ne bude veća od 2 km od zgrade Zajedničkih institucija BiH.

Odluka o ponovnom raspisivanju javnog oglasa za prikupljanje ponuda za kupnju poslovnog prostora u Sarajevu donesena je 17.07.2014.godine. Procijenjena vrijednost nabave je bila 14 miliona KM kao i u prvom postupku.

Jedan od uvjeta u tenderskoj dokumentaciji bilo je minimalno 2.300 m² neto uredskog prostora objekta. Osim toga, specifikacija prostora koji se nabavlja je bila znatno izmijenjena u odnosu na prvi javni poziv.

U zapisniku sa otvaranja ponuda od 03.09.2014.godine konstatirano je da su pristigle dvije ponude. Povjerenstvo je sačinilo izvješće 13.10.2014.godine u kojem je utvrđeno da se jedan od ponuđenih objekata nalazi 3.200 m od Zgrade zajedničkih institucija BiH, a ukupna cijena ponude je 16.098.147 KM, dok se drugi ponuđeni objekt nalazi 1.400 m od Zgrade zajedničkih institucija sa ponuđenom cijenom d 14.153.338 KM sa PDV-om.

Povjerenstvo je sačinilo informaciju o utvrđenom stanju objekata koja je dostavljena ravnatelju. Izvješće o ocjeni ponuda sačinjeno je 13.11.2014.godine i upućeno ravnatelju gdje se predlaže kupnja objekta za koji je ponuđena cijena 14.153.338 KM sa PDV-om. Prije donošenja odluke o izboru objekta sačinjeni su elaborati o procjeni vrijednosti objekata i kvaliteti ugrađenih

materijala u objektima. Elaborate su sačinila dva odvojena stručna povjerenstva sastavljena od vanjskih eksperata koje je angažirala Uprava. Prvobitnim rješenjem o imenovanju povjerenstva bilo je predviđeno da jedno povjerenstvo izvrši i procjenu vrijednosti i procjenu kvaliteta gradnje, ali je naknadno doneseno drugo rješenje o imenovanju povjerenstva samo za procjenu vrijednosti objekata.

Povjerenstvo je za obje lokacije procijenilo istu vrijednost poslovnog prostora po metru kvadratnom 3.650 KM. Odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača donesena je 14.11.2014.godine. Ugovor sa izabranim dobavljačem je zaključen 18.12.2014.godine, a mišljenje Pravobraniteljstva BiH je sačinjeno 19.12.2014.godine, a pečat o prijemu istog u Upravi je od 22.12.2014.godine.

Prema zaključenom ugovoru regulirano je da se plaćanje izvrši u roku najkasnije 30 dana od dana potpisa i notarske obrade ugovora i dostavljanja kupcu upotrebne dozvole i rješenja o etažiranju. U članku 8. se navodi da je prodavač obavezan da predmet iz članka 3. ugovora preda u roku od najmanje 30 dana od dana potpisivanja i notarske obrade ovog ugovora.

Prema ugovoru su predviđeni penali za kašnjenje u predaji objekta 0,10 dnevno od vrijednosti objekta najviše do 5 %. Dobavljač je ispostavio fakturu prema uvjetima iz ugovora 05.01.2015.godine na iznos od 14.153.338 KM sa valutom na dan 17.01.2015.godine.

Plaćanje po navedenoj fakturi je izvršeno 14.01.2015.godine u ukupnom iznosu od 14.153.338 KM. Rok za predaju objekta je bio 18.01.2015.godine tj. 30 dana od potpisivanja ugovora i notarske obrade ugovora. Primopredaja objekta nije bila izvršena u vrijeme vršenja revizije (druga polovica travnja 2015.godine). Prema dobivenim informacijama, Uprava je prolongirala preuzimanje objekta zbog obaveza koje se tim postupkom preuzimaju, a zbog činjenice da namještaj za opremanje objekta još nije nabavljen.

Na temelju provedenih aktivnosti možemo zaključiti sljedeće: da je uvidom u tendersku dokumentaciju konstatirano da je kao jedan od kriterija i u prvom i u ponovljenom postupku bila ne veća od 2 km udaljenost od zgrade Parlamenta BiH; da je specifikacija prostora koji se nabavlja znatno izmijenjena u drugom, u odnosu na prvi postupak; da je jedan od uvjeta u specifikaciji ponude bio da ponuđeni neto uredski prostor bude minimalno 2.300 m², a ponuđeni neto uredski prostor izabranog objekta je površine 2.215 m²; da objekt koji nije odabran kao najpovoljniji prema kriterijima iz same tenderske dokumentacije (udaljenost do 2 km) nije bio prihvatljiv, isti je ipak bio predmetom procjena ekspertnih povjerenstava u vezi procjene kvaliteta gradnje i vrijednosti objekta; da je ekspertno povjerenstvo procijenilo da je vrijednost m² poslovnog prostora i u jednom i u drugom ponuđenom objektu ista.

Ukupno plaćeni iznos za navedeni objekt iznosi 14.153.338 KM ukupne površine od 5.047 metara kvadratnih, od toga neto uredskih prostor iznosi 2.215 metra kvadratna, a prosječno plaćena cijena ukupnog prostora iznosi 2.804 KM.

Kupanja poslovnog prostora na ovakav način tj. stavljanjem kriterija udaljenosti od određene točke (u ovom slučaju Zgrade zajedničkih institucija) ostavlja se veliki prostor za mogućnost preferiranja već unaprijed određenog - ciljanoga objekta (jednostavnom analizom tržišta prije raspisivanja javnog oglasa može se vrlo lako doći do informacije što tržište nudi – te u tom pravcu i kreirati tendersku dokumentaciju - kriterije). S obzirom da su nabave poslovnih prostora izuzete od primjene procedura ZJN, u ovakvim slučajevima ključna je opredjeljenost institucija vlasti da pitanje smještajnih kapaciteta institucija BiH rješavaju na transparentan, pravičan i racionalan način. Ovakvo opredjeljenje se mora zasnivati na sveobuhvatnim analizama i studijama opravdanosti i jasno definiranim jedinstvenim kriterijima (iako je na razini institucija BiH bilo određenih inicijativa nažalost, ovakvih opredjeljenja u pisanom obliku nema). Ovakve analize treba da pokažu opravdanost odgovarajućih rješenja u smislu kupnje, izgradnje, zakupa, udaljenosti lokacije, veličine, kao i reguliranje tko bi trebao da sprovodi ovakve transakcije itd.). Bez zadovoljavanja navedenih pretpostavki, teško je dati preciznu ocjenu sprovedenih procedura korištenjem revizijskih metoda.

Jednostavno, sustav je postavljen tako da pruža mogućnost preferiranja i ostavlja prostor za sumnje i moguće nedozvoljene radnje pri realizaciji ovakvih transakcija.

U nedostatku strategije za rješavanje pitanja smještaja institucija BiH na razini VM BiH, u kojoj bi se na temelju analiza svih opcija za smještaj institucija BiH odredila najekonomičnija rješenja, preporučamo da se prigodom nabave objekata za smještaj institucije BiH prethodno urade potrebne analize u pogledu mogućih opcija za rješavanje pitanja smještaja u pogledu ekonomičnosti i funkcionalnosti objekata za smještaj, te da se prigodom određivanja kriterija za izbor lokacije izvrši analiza utjecaja na konkurentnost, s posebnim naglaskom na pravilno vrednovanje potreba institucije da bude smještena na lokaciji koja ravnomjerno zadovoljava potrebe klijenata institucije (građana i poduzetnika) i potrebe institucije za komunikaciju s drugim institucijama BiH. Nadalje bilo bi korisno da se definira i tko bi ovakve složene i specifične transakcije trebao operativno provoditi i posebice donositi konačnu odluku o nabavi.

Nabava bankarskih usluga: Ravnatelj Uprave je 28.10.2014.godine donio odluku o provođenju postupka javne nabave usluga prikupljanja i transfera prikupljenih prihoda na Jedinstveni račun kod Centralne banke.

Aktom Sektora za informacijske tehnologije od 13.11.2014.godine koji je upućen Sektoru za poslovne usluge skrenuta je pozornost da se u Upravi implementira projekt Asycuda world koji će biti uveden 01.01.2016.godine te da isti pruža niz mogućnosti u vezi sa financijskim dijelom poslovanja. S tim u vezi spomenuta je mogućnost elektronskog bankarstva kao i potreba da banke prilagode svoj informacijski sustav novim mogućnostima Asycuda World-a.

Kako smo informirani zbog navedenog obustavljen je postupak nabave bankarskih usluga ali ne postoji akt koji poništava odluku o pokretanju postupka nabave koju je donio direktor Uprave.

Nabava informatičke opreme za nastavak PKI infrastrukture-faza II (1.454.342 KM):

Procijenjena vrijednost nabave u iznosu od 1.500.000 KM a provedena je putem otvorenog postupak međunarodne konkurencije. Nabava je bila podijeljena u tri LOT-a: LOT-1 nabava i isporuka NCTS infrastrukture, LOT-2 nabava i isporuka komunikacione opreme i LOT-3 nabava i isporuka računarske opreme i softvera za nastavak primjene PKI.

Zaključeno je da tehnička specifikacija nije imala elemente pozivanja na robe određene robne marke radi favoriziranja određenih dobavljača. Četrnaest dobavljača je preuzelo tendersku dokumentaciju, a do roka predviđenog za prijem ponuda pristiglo je četiri ponude. Povjerenstvo za javne nabave je utvrdilo da su svi dobavljači zadovoljili formalno pravne uvjete, a nakon analize tehničkih elementa konstatirano je da za sve lotove postoje tri prihvatljive ponude.

Ugovorni organ je poduzeo sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija, pa je Povjerenstvo dalo preporuku za sklapanje ugovora sa najpovoljnijim dobavljačima za sve LOT-ove. Ugovorni organ je postupajući po preporuci povjerenstva donio odluku o izboru najpovoljnijih dobavljača. Sa izabranim dobavljačima su zaključeni ugovori i to za LOT-1 u vrijednosti od 163.098 KM sa PDV-om, za LOT-2 u vrijednosti od 239.823 KM sa PDV - om i za LOT-3 u vrijednosti od 1.051.420 KM sa PDVom.

Isporuka roba, za LOT-1 i LOT-2 izvršena je u cijelosti od dobavljača izabranih u postupku nabavke u skladu sa ugovorenim uvjetima. Djelomična isporuka roba, usluga i softvera za LOT-3 izvršena je od dobavljača izabranog u postupku nabave sukladno ugovorenim uvjetima. Preostalo je da se za LOT-3 isporuči jedan uređaj za sigurno generiranje i skladištenje kriptografskih ključeva i programski sustavi za upravljanje dokumentima i smart karticama.

Sugerira se Upravi da u slučaju kašnjenja u isporuci roba i usluga primjenjuje dosljedno ugovorom predviđene kazne (penale) za nepoštivanje ugovornih obveza izuzimajući pri tome razloge koji mogu biti uzrokovani višom silom.

Nabava vršenja usluga za razvoj i uvođenje novog tranzitnog sustava u carinski podsistem informacionog sustava Uprave (7.938.450 KM): Uprava je odlučila u carinski podsistem IS Uprave implementirati novi tranzitni sustav kompatibilan sa EU zakonodavstvom u svrhu interkonektivnosti i interoperabilnosti sa EU sistemima, kako bi pristupila Konvenciji o zajedničkom provoznom postupku koji se primjenjuje u 33 zemlje. U vezi s tim Uprava je

predložila kriterije za vrednovanje ponuda (100% cijena) i procijenila vrijednost nabave na oko 8 miliona KM. Naime, Upravni odbor Uprave je na 138. sjednici odobrio izmjenu Odluke o Programu VKU za razdoblje 2011.-2014. i dao suglasnost da Odluka za NCTS – New Computerised Transit System - ide u dalju proceduru prema Ministarstvu financija i trezora BiH koje je dalo pozitivno mišljenje na Prijedlog odluke o odobravanju projekta „Implementacija NCTS u BiH“.

Vijeće ministara je na 66. sjednici održanoj 23.10.2013.godine donijelo Odluku o odobravanju projekta „Implementacija NCTS u BiH“ koji će se uvrstiti u Program VKU za razdoblje 2013. do 2016. godine procijenjene vrijednosti 13.990.000,00 KM (10.500.000,00 KM iz budžeta i 3.390.000,00 KM iz IPA fondova).

Sredstva za nabavu usluga za razvoj i uvođenje tranzitnog sustava u carinski podsustav IS Uprave su dakle osigurana u proračunu kroz program VKU. Namjenskom strukturom višegodišnjih projekata za 2014. godinu na poziciji nabave stalnih sredstava u obliku prava, softveri za implementaciju NCTS-a, planirana su sredstva u iznosu od 8.344.600 KM. U procesu revizije se nismo uvjerali u postojanje pisane analize koja bi potkrijepila procijenjenu vrijednost projekta. Uprava je donijela odluku o nabavi, pripremila tendersku dokumentaciju i tehničku specifikaciju i provela otvoreni postupak međunarodne konkurencije. Tehnička specifikacija nije imala elemente pozivanja na softver određene robne marke radi favoriziranja određenih dobavljača. Tenderskom dokumentacijom je tražena Izjava da će izabrani dobavljač osigurati uslugu održavanja novog tranzitnog sustava u budućnosti na razdoblje od najmanje 5 godina od isteka garantnog roka, što bi se definiralo naknadnim ugovorom i to prije isteka garantnog roka. Tenderskom dokumentacijom je predviđeno da je dobavljač dužan u roku od 30 dana, računajući od dana zaključenja ugovora, a prije uplate avansa u iznosu od 30% od ukupne cijene ponude, dostaviti bezuvjetnu bankarsku garanciju u visini avansa naplativu po prvom pozivu sa rokom trajanja do završetka testne faze, tj. do 30.09.2015. godine.

Osam dobavljača je preuzelo (otkupilo) tendersku dokumentaciju, a do roka predviđenog za prijem ponuda pristigle su tri ponude koje su ocijenjene kao prihvatljive. Povjerenstvo je utvrdilo da je ugovorni organ poduzeo sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija, i dalo preporuku za sklapanje ugovora sa najpovoljnijim dobavljačem.

Pravobraniteljstvo je dalo pozitivno mišljenje na nacrt ugovora, pa je sa izabranim dobavljačem 28.10.2014. godine zaključen ugovor o vršenju usluge za razvoj i uvođenje novog tranzitnog sustava u carinski podsustav IS Uprave BiH u iznosu od 7.938.450,00 KM sa PDV-om. Testni softver za novi tranzitni sustav treba biti gotov do 1.7.2015.godine, a testno razdoblje do 30.9.2015. godine. Prema ugovorenim uvjetima Uprava će biti vlasnik izvornog koda, a dobavljač se obvezao da će pružati usluge održavanja sustava u budućnosti i to 5 godina (od 1.1.2017. do 1.1.2022. godine) nakon isteka garantnog razdoblja, te da će u razdoblju održavanja imati na raspolaganju sve objekte i kadrove nužne za realizaciju usluga u sjedištu Uprave. Na ovaj način Uprava se osigurala da će imati 5 godina funkcionalan sustav, ali se postavlja pitanje je li to sukladno s najboljom praksom. Treba imati u vidu da su u ovom momentu nepoznati uvjeti i način pod kojim će se realizirati ugovor o održavanju. Pored toga, nisu osigurana proračunska sredstva za ove potrebe za razdoblje od 5 godina. Smatramo da je bolja praksa implementacija sustava sa produženom garancijom nego ovakav način održavanja, naročito kada se radi o ovako kompleksnim sustavima.

Dobavljač je pravovremeno dostavio bankarsku garanciju za dobro izvršenje ugovora u vrijednosti od 10% od ponuđene cijene sa rokom trajanja garancije od dana potpisivanja do 1.1.2022. godine i garanciju za povrat avansa. Uprava je uplatila 30% vrijednosti (2.381.535 KM sa PDV-om) avansno u ugovorenom roku (30 dana od dana zaključenja ugovora), a preostalih 70 % treba biti uplaćeno po potpisivanju zapisnika o primopredaji novog tranzitnog sustava u roku d 30 dana po ispostavljenju fakturi. Planirano je da sustav radi na istom hardveru kao i novi carinski informacijski sustav (Asycuda World), a oba sustava će koristiti iste softverske licence.

Preporučamo da Uprava, prigodom utvrđivanja procijenjene vrijednosti projekata koji su predmetom postupaka javnih nabavi, obvezno sačinjava detaljnu analizu koja bi bila podloga za procjenu vrijednosti projekata.

Također preporučamo da se, u slučaju ukazivanja potrebe, detaljno obrazloži razlog uključivanja avansa u tendersku dokumentaciju.

Sugeriramo da se omogući pravovremena implementacija navedenog sustava sukladno zaključenom ugovoru. NCTS sustav bi bilo dobro kreirati kao dio Asycuda World sustava na način koji olakšava buduće održavanje i nadogradnje cjelokupnog sustava.

Preporučamo da se preispita potreba i nužnost ugovaranja održavanja sustava na razdoblje od 5 godina te da se u sličnim situacijama razmotri ugovaranja produženog garantnog razdoblja za implementirane sustave.

Potrebno je da se, prigodom zaključivanja netipičnih ugovora koji se sklapaju na duže razdoblje, a za koje nije odobren proračun u cijelosti, pribaviti suglasnost Vijeća ministara BiH.

Napominjemo kako za ostale provedene procedure javnih nabava u Upravi revizijom nisu utvrđene značajnija odstupanja od primjene Zakona o javnim nabavama.

9. Prihodi

Uprava je u 2014. godini planirala vlastite prihode u ukupnom iznosu od 24.720.000 KM. U promatranom razdoblju prihodi su realizirani u iznosu od 26.050.174 KM. Sukladno navedenom ostvarenje prihoda u odnosu na planirane je 105 %.

Struktura ostvarenih prihoda je kako slijedi: takse u iznosu od 22.763.655 KM, naknada troškova tiskanja i kupnje kontrolnih i poreznih markica u iznosu od 2.971.389 KM (planirano 3.900.000 KM – prihodi manji za 928.611 KM od planiranih), prihodi od iznajmljivanja prostora na GP u iznosu od 221.436 KM, ostali prihodi 49.941 KM, primici od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 20.399 KM ..

I pored dane preporuke o obvezi praćenja odnosno kontroli naplate prihoda posebno onih koji su najzastupljeniji u strukturi ukupnih prihoda Uprave (takse) zaključeno je da Uprava još uvijek ne primjenjuje Naputak MFT koje se odnosi na kontrolu naplate prihoda.

U tijeku revizije se nismo uvjerali da je Uprava uspjela riješiti pitanje kontrole naplate prihoda izuzev što smo uočili da je bilo sastanka na navedenu temu u kontekstu uvođenja Asycuda world sustav i NCTS sustava.

Kada je u pitanju naplata potraživanja na temelju najma prostora na GP konstatirano je da postoje obveze iz ranijeg razdoblja koje nisu izmirene. (saldo sa 31.12.2014. godine 94.112 KM).

Konstatirano je da je u ugovorima između Uprave i pravnih osoba na graničnim prelazima regulirano pitanje naplate potraživanja kroz osiguranje bankarske garancije na iznos godišnje zakupnine.

Sukladno tome ukoliko se ugovori poštuju s obje strane i vrši aktiviranje garancija ukoliko se obveze ne izmiruju redovito, postavlja se pitanje kumuliranja duga kod određenih pravnih osoba prema Upravi.

Preporuča se dosljedna primjena ugovora zaključenih sa pravnim osobama za zakupljene prostore na graničnim prijelazima.

Primici od prodaje stalnih sredstva (vozila) ostvareni su u iznosu od 19.481 KM i to za prodaju vozila 7 vozila u RC Banja Luka putem licitacije. Prigodom prodaje vozila nije prethodno vršena procjena vrijednosti kroz angažiranja eksperta (vještaka) izvan Uprave. Procjenu su vršila na temelju kataloških vrijednosti lica iz Uprave.

10. Ostalo

10.1 Upravni odbor Uprave za neizravno oporezivanje

Zakonom o sustavu neizravnog oporezivanja u BiH uspostavljen je Upravni odbor Uprave. Upravni odbor je organ koji nadzire rad Uprave i koji je odgovoran izravno Vijeću ministara BiH. Upravni odbor je nadležan za utvrđivanje prijedloga politike neizravnog oporezivanja, on definira strateške ciljeve i odobrava godišnji plan rada i proračun Uprave, podzakonske akte i ostale provedbene propise koje priprema Uprava.

Upravni odbor sastoji se od šest članova. Članovi odbora su ministar financija i trezora BiH, ministri financija FBiH i RS i tri stručnjaka za neizravno oporezivanje. Svi ministri su članovi Odbora po službenoj dužnosti, a po jednog stručnog člana imenuju Vijeće ministara BiH i Vlade FBiH i RS. Predstavnik Brčko distrikta i predstavnik Centralne banke BiH imaju status promatrača u Odboru. Mandat članova Odbora je pet godina. ***Prema Zakonu o sustavu neizravnog oporezivanja Upravni odbor je pravna osoba – a čiji status kao takav još uvijek nije reguliran sukladno članku 15. spomenutog Zakona i Zakona o registraciji pravnih osoba koje osnivaju institucije Bosne i Hercegovine. Nadalje, utvrdili smo kako je Ministarstvo pravde BiH izdalo Rješenje o izradi pečata Upravnom odboru Uprave za neizravno oporezivanje BiH iz Mostara (broj UP08-07-11-608/09 od 29.04.2009. godine).***

Preporučamo što žurnije reguliranje pravnog statusa Upravnog odbora Uprave, budući da nastavak rada u nereguliranom statusu može imati negativne posljedice.

Ukupno odobrena sredstva za Upravni odbor u okviru proračuna Uprave za 2014. godinu iznose 648.000 KM, a ista su realizirana u iznosu od 604.094 KM ili 93 % u odnosu na odobrena sredstva. Najznačajniji izdaci se odnose na: ugovorene usluge 331.762 KM u okviru kojih se na neto naknade članovima Upravnog odbora odnosi 229.462 KM; bruto plaće i naknade (243.558 KM) i naknade troškova uposlenih 22.840 KM.

Bruto plaće i naknade plaća (243.558 KM): Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća za uposlene pri Upravnom odboru Uprave sa 31.12.2014. godine iznose 243.558 KM. Sa 31.10.2014. godine pri Upravnom odboru je bilo uposleno 7 osoba (rukovoditelj ureda predsjedatelja UO, tri rukovoditelja odjeljenja, stručni savjetnik, makroekonomista te stručni savjetnik analitičar – dva izvršitelja).Plaće uposlenih se obračunavaju sukladno odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine. *Radnom mjestu stručni savjetnik - makroekonomista rješenjem o razvrstavanju radnog mjesta u platni razred Uprava je isto svrstala u B4 i dodijeljen koeficijent 3,25 a shodno koeficijentu koji je navedenom radnom mjestu dodijeljen prije usvajanja Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine pozicija stručni savjetnik ima koeficijent 2,73.*

Ugovori o djelu (7.200 KM): Ugovorom o vršenju poslova portparola za potrebe UO Uprave angažirana je jedna osoba – inače državni službenik u jednoj od institucija BiH uz naknadu od 600 KM mjesečno (ugovor teče od 1.7.2012.), što na godišnjoj razini iznosi 7.200 KM. Ugovorom je definiran početak angažiranja, ali nije definiran rok na koji je osoba angažirana kao ni obveza podnošenja izvješća o obavljenim poslovima. Pravilnikom o unutarnjoj strukturi i sistematizaciji radnih mjesta organizacijskih jedinica Upravnog odbora Uprave (2008. godina) i Pravilnikom o izmjeni istog (2012. godina) definirana je struktura, broj izvršitelja, obujam poslova i uvjeti za obavljanje poslova u osnovnim organizacijskim jedinicama UO Uprave. Mjesto portparola nije predviđeno navedenim Pravilnikom, dok su poslovi koordinacije odnosa

predsjedatelja s medijima i javnošću predviđeni pod radnim mjestom stručnog savjetnika, a kasnije rukovoditelja Ureda predsjedavajućeg UO Uprave koje je i popunjeno.

U cilju racionalizacije i namjenskog trošenja javnih sredstava mišljenja smo kako je potrebno preispitati opravdanost ovakvog angažiranja.

Izdaci za rad Upravnog i Nadzornog odbora i drugih tijela (229.462,40 KM): Sukladno Odluci, visina mjesečne naknade za člana iz reda stručnjaka iznosi 3.200 KM, za entitetske ministre po 2.080 KM, za predsjedatelja UO naknada iznosi 2.288 KM, za promatrače u UO iz CB i BD po 1.600 KM. Ukupne neto isplate (8 članova UO) sa 31.12.2014. godine po ovim naknadama su iznosile **229.462,40 KM** i održano je 17 sjednica (13 redovnih i 4 vanredne sjednice). Pojedinačne isplate na godišnjoj razini kretale su se u rasponu od 19.200,00 KM do 38.400,00 KM)

Upravni odbor Uprave je na svojoj 119. sjednici održanoj 02.03.2012. godine usvojio Odluku o utvrđivanju visine naknada članovima Upravnog odbora Uprave i promatračima.

Sukladno ranije danim preporukama, ističemo potrebu preispitivanja Odluke o isplati naknada članovima Upravnog odbora, uzimajući u obzir samu primjerenost i opravdanost visine danih naknada sa aspekta racionalnijeg raspolaganja javnim sredstvima. Posebno naglašavamo činjenicu kako određeni članovi UO (članstvo po službenoj dužnosti) već primaju plaću za poslove koje obavljaju u institucijama u kojima su redovito uposleni.

Revizija prikupljanja i raspodjele prihoda: Utvrdili smo kako nije bilo aktivnosti Upravnog odbora Uprave po pitanju angažiranja usluga eksterne revizije za revidiranje prikupljanja i raspodjele prihoda sa Jedinštenog računa Uprave. Napominjemo da se u tijeku 2014. godine prikupilo više od 6 milijardi KM, a da navedena sredstva nisu bila predmetom revizije. Posljednja revizija prikupljanja i raspodjele prihoda sa Jedinštenog računa Uprave izvršena je za 2009.godinu, što po mišljenju revizije nije dobra praksa.

Ponovno preporučamo Upravnom odboru Uprave da razmotri pitanje revidiranja prikupljanja i raspodjele sredstava sa Jedinštenog računa Uprave, s obzirom na to da se radi o izuzetno značajnim finansijskim sredstvima.

Sukladno Zakonu o sustavu neizravnog oporezivanja u BiH, člankom 8. je regulirano kako je ravnatelj odgovoran za izradu godišnjeg izvješća o finansijskom stanju i aktivnostima Uprave i dostavlja ga Upravnom odboru. Upravni odbor revidira ravnateljevo godišnje izvješće i objavljuje ga u Službenom glasniku BiH po završetku svake finansijske godine. Tijekom revizije uočili smo da ne postoji praksa objavljivanja izvješća o radu Uprave. Nadalje zamijetili smo kako Upravni odbor ne sačinjava godišnja izvješća o svome radu.

Smatramo kako bi revidirano izvješća o finansijskom stanju i aktivnostima trebalo objavljivati u službenim glasnicima sukladno zakonskoj regulativi a mišljenja smo također kako bi bilo korisno i svrsishodno sačinjavanje i izvješća o radu Upravnog odbora Uprave.

10.2 Usluge tiskanja poreznih markica

Proračunom za 2014.godinu bili su planirani rashodi na temelju tiskanja akciznih markica u iznosu od 2.780.000 KM. Ukupno realizirani izdaci na temelju toga iznose 2.710.176 KM. Sve poslove u vezi tiskanja akciznih i kontrolnih markica za Upravu vrši već duže razdoblje jedan dobavljač (Grafotisak d.o.o. Grude). Za provođenje aktivnosti tiskanja akciznih i

kontrolnih markica potrebni su zahtjevni uvjeti pa je uključenje konkurencije u ovaj posao vrlo upitno i u narednom razdoblju.

Za provođenje postupka nabave postavljaju se određeni kriteriji i uglavnom se na iste javlja samo Grafitisak d.o.o. Grude. U 2014. godini na snazi je bio okvirni sporazum odnosno ugovor o tiskanju akciznih i kontrolnih markica za duhan, alkohol, kavu u 2014. godini je pokrenut i okončan postupak za nabavom kontrolnih markica za brašno u vrijednosti od 143.840 KM.

10.3 Problematika oduzete robe¹⁶

Tijekom revizije utvrdili smo kako se Uprava suočava sa dugogodišnjim poteškoćama po pitanju oduzete robe i načinom raspolaganja istom, te kako ovo područje nije sustavno uređeno. Postojeći pravni okvir koji je u nadležnosti Vijeća ministara, Upravnog odbora Uprave i rukovodstva Uprave, te uspostavljene prakse i aktivnosti ostalih institucija uključenih u proces, prema mišljenju revizije, nisu u funkciji učinkovitog upravljanja oduzetom carinskom robom.

Glavni problemi sa oduzetom robom su: dugotrajnost sudskih sporova, pitanje raspolaganja kvarljivom robom, zaštita intelektualnog vlasništva, uvjeti održavanja, neregulirana pitanja prodaje oduzete robe, donacije – kako i na koji način postupati s istima. Poseban problem ističe se sa oduzetim automobilima kojih u 2014. godini ukupno ima 2.679, od toga 1.100 automobila sa pravosnažnom odlukom i 1579 koji nemaju pravosnažnu odluku (napominjemo kako je veliki broj oduzetih automobila potpuno devastiran)

Uočili smo kako se problemi sa oduzetom robom samo godinama gomilaju, nema adekvatnog rješenja, s vremena na vrijeme ima određenih inicijativa, ali sve se to završi samo na pokušaju (uočena inertnost mnogih u procesu, postojeći provedbeni akti su neprecizni i ne daju jasne naputke nositeljima aktivnosti u svim fazama procesa).

Dojam revizije kako se problem sa oduzetom robom godinama usložnjava, a isti se suštinski ne rješava. Stanje s oduzetom robom stvara ogromne probleme i poteškoće, te povećava razne vrste rizika po upravljanju i raspolaganju istom. Postojećim načinom rada ne osigurava se efikasno upravljanje oduzetom robom.

Sugeriramo Upravi da izvrši analizu stanja oduzete robe i adekvatnosti uvjeta skladištenja i čuvanja robe te njihovog utjecaja na stanje koje izravno utiče na vrijednost robe. Nadalje, žurno je potrebno putem nadležnih institucija (VM i UO Uprave) donijeti jasna i precizna pravila i procedure za načine postupanja s oduzetom robom (postupanje s privremeno oduzetom robom, pravosnažno oduzeta roba, prodaja, doniranje – procedure i kriteriji, uništenje i slično). Dosadašnjim načinom rada samo se stvaraju dodatni troškovi, povećavaju se rizici raznih vrsta zlouporaba i opterećuju cjelokupno poslovanje Uprave.

11. Prinudna naplata

Prema rekapitulaciji dugovanja na temelju upravnog postupka i prinudnih rješenja iz carinskog postupka bivših carinskih uprava na 18.03.2014. godine koje je izradila Uprava, sveukupan ostatak duga, odnosno visina sredstava za naplatu je iznosila 31.397.321 KM. Prema izvješću Uprave na bazi podataka dobivenih od strane regionalnih centara sa 28.02.2015. godine - ostatak duga je iznosio 30.127.151 KM. Smanjenje duga u iznosu od 1.270.169 KM se prema navodima odgovornih u Upravi odnosi na proglašenje zastare.

¹⁶ Napominjemo kako je urađena revizija učinka na temu "Upravljanje robom oduzetom u carinskim postupcima" - nalazi, zaključci i preporuke su dostupni na web stranici Ureda za reviziju institucija BiH – www.revizija.gov.ba.

Po preporukama iz Izvješća o reviziji za 2013. godine Uprava je provodila aktivnosti u smislu upućivanja dopisa svim regionalnim centrima (Odsjek za poslovne usluge, Grupa za prinudnu naplatu) da se poduzmu mjere kako bi se spriječilo eventualno nastupanje zastare.

I dalje su prisutni problemi nedostatka edukacija postojećeg kadra u vezi sa procjenama vrijednosti nekretnina iz kojih bi se trebala naplatiti porezna dugovanja.

Iako se Odsjek za prinudnu naplatu obraćao Odsjeku za obuku vezano za područje prodaje nepokretne imovine zaplijenjene u postupku prinudne naplate, nismo upoznati da su na ovu i slične teme organizirane obuke.

Smatramo kako se treba mnogo više pozornosti posvetiti problemu prinudne naplate, analiziranjem svakog slučaja ponaosob, te poduzimati odgovarajuće aktivnosti da bi se spriječile sve moguće posljedice pasivnog ili neodgovarajućeg postupanja po navedenoj problematici.

Nadalje preporučamo Upravi, gdje je moguće i opravdano, da koristi usluge ovlaštenih sudskih vještaka ili ovlaštenih ustanova specijaliziranih za ovu vrstu poslova ili da educira vlastite kadrove.

12. Sudski sporovi

Ukupni izdaci na poziciji sudski sporovi u okviru ugovorenih usluga u 2014. godini iznose 77.098 KM. Osim toga na poziciji zatezne kamate evidentiran je iznos od 7.899 KM dok je u 2013. godini plaćeno na temelju zateznih kamata 3.555 KM.

Izdaci za sudske sporove se uglavnom odnose na troškove postupka. Najznačajniji iznose od 4.126 KM se odnosi na troškove postupka vezane poništenje postupka nabave tonera nakon donošenja rješenja o poništenju Ureda za razmatranje žalbi.

S obzirom da je iznos izdataka za zatezne kamate više nego udvostručen u odnosu na 2013. godinu potrebno je posvetiti posebnu pozornost redovitom izmirenju obveza.

Već duže vremensko razdoblje sudski sporovi predstavljaju jedan od važnih aspekata rada u Upravi. Ovome u prilog idu i činjenice da se radi o velikom broju postupaka te visoki iznosi koji su predmet postupaka (uključujući i sporove vezane za raspodjelu prihoda od neizravnih poreza). Obzirom da revizija nije primijetila znatno poboljšanje u odnosu na prošlogodišnji, statistički podaci nisu bili predmet ovog izvještaja.

Uvidom u evidencije o sporovima pred nadležnim sudovima, u kojim se kao jedna od strana pojavljuje Uprava, revizija je utvrdila značajan broj istih i visoku procijenjenu vrijednost potraživanja (primjerice, vrijednost pojedinačne parnice u iznosu od preko 3.500.00,00 KM, odnosno 102.088 KM na temelju naknade štete, te pobijanje potraživanja na temelju stečajnog postupka u visini 212.378 KM).

Problemi i dalje postoje, naročito kada su u pitanju rokovi parničnog, upravnog i drugih postupaka. Ovdje je potrebno navesti da je novi Pravilnik o unutarnjoj organizaciji predvidio posebnu unutarnju organizacionu jedinicu a čiji je jedan od zadataka i povećanje efikasnosti rada kada su u pitanju sporovi pred nadležnim sudovima. Jedinica je otpočela sa radom ali, obzirom na kratko razdoblje rada iste, još je rano za ocjenu njene efikasnosti.

Imajući u vidu da broj sporova na godišnjoj razini ima svojevrstu konstantu, potrebno je pružiti što jaču potporu novoformiranom odjeljenju kako bi se omogućio njegov rad u punom kapacitetu. Efikasan i pravovremen rad ovog odjeljenja treba da bude jedan od prioriteta u narednom razdoblju kako bi se uspostavio nesmetan sustav protoka informacija u cilju što promptnije reakcije Uprave od nastanka parnice do pravomoćne odnosno izvršne odluke nadležnog suda.

Nadalje postoje određeni problemi kada je u pitanju obračunavanje zatezne kamate na temelju docnje u vezi sa plaćanjem carinskih dadžbina. Kada je u pitanju naplata zatezne kamate,

Sa druge strane, Sud BiH je, postupajući u upravnom sporu, a rješavajući o zakonitosti pojedinačnih upravnih akata Uprave imao različite odluke.

Naime, u različitim predmetima, pokrenutim po istom osnovu, Sud je zauzeo različite stavove, jedan po kojem su u docnju za plaćanje carinskih dadžbina ulazi tek protekom 10 dana od dana prijema obavještenja o obvezi plaćanja, odnosno Sud je prihvatio stav Uprave u vezi naplate dugovanja. Imajući u vidu gore navedeno, očigledno je da postoji problem koji onemogućava maksimalnu efikasnu naplatu zatezne kamate, te da postupanje Uprave slijedeći bilo koji od stavova Suda, može u upravnom postupku proizvesti drugačiju odluku Suda.

Ne ulazeći u presude Suda BiH, preporučamo da rukovodstvo Uprave eventualno razmotri mogućnost da zatraži zvanično tumačenje spornih zakonskih odredba kako bi se prevazišao nastali problem.

13. Korespondencija

Uprava nije dostavila komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2014. godinu, tako da ovo izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2014. godinu.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju, rukovoditelj
tima**

Miro Galić, viši revizor

Članovi tima za financijsku reviziju

Nedžad Hajtić, viši revizor

Nermin Hamzagić, viši revizor

Lutvija Šrndić, revizor

Rukovoditelj Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete

Dragoljub Kovinčić, viši revizor

III PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Pregled rashoda proračuna za 2014. godinu

Naziv institucije: UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE

Tablica 1

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	79.583.000	238.033	79.821.033	79.543.013	100
Bruto plaće i naknade	57.032.000	570.000	57.602.000	57.582.695	100
Naknade troškova zaposlenih	9.675.000	-42.000	9.633.000	9.630.179	100
Putni troškovi	249.000	111.533	360.533	308.761	86
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	1.670.000	232.500	1.902.500	1.884.442	99
Izdaci za energiju i kom. usluge	2.015.000	8.000	2.023.000	2.011.325	99
Nabavka materijala	1.289.000	44.000	1.333.000	1.330.214	100
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	791.000	10.000	801.000	800.851	100
Unajmljivanje imovine i opreme	1.425.000	5.000	1.430.000	1.397.872	98
Izdaci za tekuće održavanje	1.012.000	-170.000	842.000	801.358	95
Izdaci za osiguranje	181.000	0	181.000	178.895	99
Ugovorene i druge posebne usluge	4.244.000	-531.000	3.713.000	3.616.421	97
2. Kapitalni izdaci	1.787.000	0	1.787.000	1.553.574	87
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	1.109.000	-70.000	1.039.000	994.428	96
Nabavka ostalih stalnih sredstava		70.000	70.000	63.180	90
Rekonstrukcija i invest.održavanje	678.000		678.000	495.966	73
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	31.700.000	38.422.406	70.122.406	14.344.907	20
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina	21.600.000	35.939.108	57.539.108	14.161.106	25
Nabavka opreme	10.100.000	-6.705.092	3.394.908	8.767	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava		8.344.600	8.344.600		0
Rekonstrukcija i invest.održavanje		843.790	843.790	175.034	21
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
Ukupno (1+2+3+4+5)	113.070.000	38.660.439	151.730.439	95.441.494	63

Napomena: kolona 2 u zbiru treba da odgovara odobrenom proračunu po zakonu tako što:

višegodišnje kapitalne izdatke odobrene u proračunu za tekuću godinu treba prikazati pod red.brojem 4. u koloni 2.

višegodišnje kapitalne izdatke prenesene iz ranijih godina treba prikazati pod rednim brojem 4. u koloni 3.

novčane donacije odobrene u proračunu za tekuću godinu treba prikazati pod rednim brojem 5. u koloni 2.

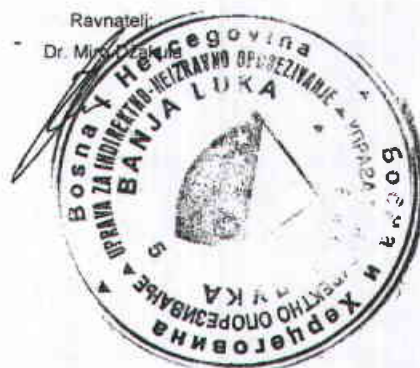
novčane donacije odobrene van proračuna za tekuću godinu treba prikazati pod rednim brojem 5. u koloni 3.

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 02.04.2015. godine.

CG

Ravnatelj:

Dr. Miroslav

Bilanca stanja na dan 31.12.2014. godine

Naziv institucije: UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE

Tablica II

Opis	31.12.2013.	31.12.2014.	Index 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	233.235	2.645.865	1.134
Novčana sredstva	39.306	43.592	111
Kratkoročna potraživanja	193.929	2.602.273	1.342
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	34.143.908	57.022.143	167
Stalna sredstva	51.910.694	76.689.440	148
Ispravka vrijednosti	17.766.786	19.667.297	111
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	34.143.908	57.022.143	167
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	34.377.143	59.668.008	174
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	9.426.316	24.059.117	255
Kratkoročne tekuće obveze	2.431.535	16.285.111	670
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obveze prema zaposlenima	5.597.844	6.331.556	113
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	1.396.937	1.442.450	103
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	34.143.909	57.022.143	167
Izvori sredstava	34.143.909	57.022.143	167
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	43.570.225	81.081.260	186

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stav 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo finansijske i trezora na nivou Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo dana 02.04.2015. godine

G

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Uprava za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Uprava) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2014. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07 i 16/10 i protokol Ministarstva financija i trezora broj: 01-05-02-1-656-1/12 od 23.01.2012. godine) i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj 01-08-02-1-644-1/12 od 20.01.2012. godine). Rukovodstvo je također obavezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2014. godinu (Službeni glasnik BiH broj 104/13) i pratećim naputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Uprave.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Ravnatelj:

Dr. Miro Džakula